

Lietuvos Respublikos konsulato Čikagoje 80-mečiui paminėti buvo Lituanistikos tyrimo ir studijų centro ir konsulato surengta diplomatinės tarnybos nuotraukų ir dokumentų paroda ir išleistas specialus leidinys, kurio viršelyje yra ir ši nuotrauka. Lietuvos atstovų užsienyje konferencija Kaune 1923 m. Sėdi iš k.: B.K. Balutis, D. Zaunius, T. Norus-Naruševičius, E. Galvanauskas, J. Baltrušaitis, P. Klimas, O. Milašius. Stovi iš k.: V. Čarneckis, P. Dailidė, M. Lisauskas, J. Aukštuolis, M. Avietėnaitė, V. Sidzikauskas, I. Jonynas, R. Karuža, J. Jurkūnas-Šeinius.

Nuotr. iš PLA rinkinių

NATO UŽTIKRINS BALTIJOS VALSTYBIŲ IR SLOVĖNIJOS ORO ERDVĖS GYNYBĄ

Briuselis, vasario 26 d. (Reuters-ELTA). Šiaurės Atlanto sutarties organizacija (NATO) užtikrins Baltijos valstybių ir Slovėnijos oro erdvės gynybą, šioms pavasarį įstojus į aljansą, bet tam rengiasi atsargiai, suprasdama Rusijos susirūpinimą dėl NATO karo lėktuvų prie savo sienų, praneša Reuters-ELTA.

Šaltiniai Vakarų aljanso būstinėje pareiškė, jog kariniai planuotojai skubos tvarka rengia planą, kaip užtikrinti naujojo rytinio aljanso flango gynybą, kadangi šios keturios valstybės neturi gerai išvystytų savo karinių oro pajėgų.

“Tai - labai sudėtingas klausimas, - žurnalistams Briuselyje sakė vienas NATO pareigūnas. - Jis taip pat yra labai politinis klausimas, turint omenyje Įprastinės ginkluotės Europoje sutartį ir tai, kaip jautriai Rusija reaguoja į NATO lėktuvų dislokavimą”.

Paskutinėmis šaltojo karo dienomis pasirašyta Įprastinės ginkluotės Europoje sutartis riboja tarp Atlanto vandenyno ir Uralo kalnų dislokuotos ir saugomos karinės įrangos skaičių.

Tarsi dar labiau pabrėždama Rusijos įtarų požiūrį, Rusijos karinių oro pajėgų vadovybė pareiškė susirūpinimą dėl šią savaitę Latvijoje surengto NATO išankstinio įspėjimo ir valdymo iš oro lėktuvo parodo skrydžio. Prieš tai Rusija prašė, kad į lėktuvą būtų įleistas jos stebėtojas.

Anot kai kurių Rusijos naujienų agentūrų, citavusių karinių oro pajėgų atstovą, tokie skrydžiai Latvijoje ateityje leistų NATO iš oro stebėti Rusijos šiaurės vakarinę dalį ir Baltarusiją. Lietuva, Latvija ir Estija, atsiskyrusios nuo Sovietų Sąjungos 1991 metais, ir Slovakija, Slovėnija, Rumunija ir Bulgarija bus priimtos į NATO balandžio mėnesį, arba dviem mėnesiais anksčiau negu buvo planuota.

Tapusios narėmis, jos prisijungs prie NATO kolektyvinės gynybos sistemos, pagal kurią sąjungininkės privalo padėti prieš užpultai kitai sąjungininkei. Kaip akcentuoja NATO šaltiniai, nors niekas nemano,

kad kas nors pultų Baltijos valstybes, aljansas vis tiek privalo būti pasirengęs jas apginti. Šaltinių teigimu, NATO tikisi iki Stambulo viršūnių susitikimo, įvyksiančio birželio 28-29 dienomis, naujosios narės pasiūlyti laikiną sprendimą dėl jų oro erdvės gynybos, o po jo pradėti rengti ilgalaikį sprendimą. Pastarasis, kaip manoma, gali orientotis į Islandijos “modelį” - savo karinių oro pajėgų neturinčioje valstybėje NATO yra dislokovusi keturis F-15 naikintuvus.

Anot NATO šaltinių, ribotą karo lėktuvų skaičių į Baltijos šalį gali permesti Vokietija arba kokia kita Europos valstybė NATO narė.

SIGNATARŲ KAPAI BUS PAŽYMĖTI PIRAMIDĖMIS

Vilnius, vasario 26 d. (ELTA). Lietuvos Vyriausybė patvirtino Nepriklausomybės Akto signataro antkapio atributiką ir laidojimo ceremonialą. Signatarų kapai bus pažymėti Mindaugo Šnipo sukurtais antkapiais - žalvario plokštė ir ženklų ant piramidės formos poliruoto granito plokštės. Ant žalvario plokštės bus išgraviruotas užrašas “1990 metų Kovo 11-osios Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo akto signataras”. Virš piramidės - iškiliame variniame apskritime bus pavaizduotas Vytis ir signataro autentiško parašo faksimilė.

Signataro sutuoktinio, tėvų, vaikų pageidavimu Seimo valdyba sudarys Laidotuvių komisiją, į kurią, be valdybos atstovų, įeis Vyriausybės, Krašto apsaugos ministerijos, 1990 m. kovo 11-osios Nepriklausomybės Akto signatarų klubo, atitinkamos savivaldybės atstovai ir Seimo kanceliarijos vadovas. Pastarasis bus skiriamas Laidotuvių komisijos pirmininku. Laidotuvių komisija posėdyje spręs dėl nekrologo, velionio šarvojimo, atsisveikinimo su juo, religinių apeigų ir visos laidotuvių tvarkos, derindama su velionio artimaisiais (tais atvejais, kai laidojama su religinėmis apeigomis, - ir su maldos namų tarnautojais). Prie velionio palaikų stovės Garbės sargyba. Laidojant signatarą gros Lietuvos himnas. Velionis bus palydėtas trimis šūvių salvėmis.

RUSIJA PYKSTA, JOG ES IR NATO “PAVOGĖ” BALTIJOS ŠALIS

Vilnius, vasario 26 d. (ELTA). Rusijos santykiuose su Vakarais yra per daug susierzinimo, Maskva pyksta dėl Čėčenijos nepripažinimo karo su terorizmu dalimi, dėl dvigubo pralaimėjimo Moldavijoje ir Gruzijoje ir dėl to, kad Europos Sąjunga ir NATO “pavogė” Baltijos valstybes, rašo įtakingas britų dienraščio *Financial Times* apžvalgininkas Quentin Peel. Jo komentara “Aikština Europos kaimynės logika” pristato ELTA.

Rusijos politikos žinovai seniai laukė ministro pirmininko Michailo Kasjanovo atleidimo, jis yra logiška Boriso Jelcino epochos veikėjų valymo pabaiga. Bet tai, ką galima numatyti tamsiame Rusijos politikos manevrų pasaulyje, atrodo nelogiška daugeliui išorės stebėtojų. Prezidentas Vladimiras Putinas sklandžiai juda į užtikrintą pergalę prezidento rinkimuose vos už dviejų savaitių ir staiga atleidžia premjerą. Jei norėjo naujo vyriausybės vadovo, tai galėjo padaryti padoriu laiku, kai bus suskaičiuoti balsai. Atrodo, kad V. Putinas apsėstas minties pasiekti beveik sovietinių laikų pergalę - mažiausiai 80 procentų. Vadinas, nepopuliarus M. Kasjanovas turi kristi - tegu visi žino, jog Kremliuje yra tik vienas svarbus žmogus.

Atrodo, kad šie dalykai painioja Briuselį tuomet, kai Europos Sąjunga vargsta ieškodama rišlios politikos kaimynės atžvilgiu. “Pats laikas tai padaryti, - rašo jis, - liko vos du mėnesiai iki ES plėtros, kai įstos dešimt naujų valstybių. Tarp jų bus trys Baltijos valstybės, kažkada buvusios SSSR dalimi, ir keturios valstybės - buvę sovietų imperijos vasalai Varšuvos sutartyje”.

Sunkumas tas, kad V. Putinas žaidžia senus Šaltojo karo žaidimus - “kas pirmas sumirksės”. Jis atsisako be nuolaidų taikyti egzistuojantį bendradarbiavimo su ES susitarimą naujoms narėms. Šį mėnesį per saugumo konferenciją Miunchene Rusijos gynybos ministras ir artimas V. Putino bendražygis Sergejus Ivanovas pagrasino, kad dėl naujų NATO bazių Lenkijoje ir Baltijos valstybėse Rusija atsisakys Įprastinės ginkluotės apribojimo Europoje sutarties.

Tuo tarpu Europos pusėje per daug Europos vadovų bandė užmegzti su Kremliumi “ypatinguosius santykius”, pastebi britų apžvalgininkas. Pirmas į Sankt Peterburgą žiūrėti operos su V. Putinu išskubėjo Jungtinės Karalystės ministras pirmininkas Tony Blair; kancleris Gerhard Schroeder įžūliai lošė vokiška korta išnaudodamas V. Putino KGB laikų vokišką specializaciją. Jie abu sušvelnino Rusijos karinės sprespaudos Čėčenijoje kritiką. Jacques Chirac siekė Rusijos paramos, kai priešinosi JAV Irako politikai, ir akimirksniu pamišo Čėčenijos kritiką. Italijos ministras pirmininkas Silvio Berlusconi pernai piktnaudžiavo ES pirmininko pozicija, kai, prieštaraudamas ES linijai, sakė V. Putinui malonybes apie Čėčeniją ir žmogaus teises.

Tai naudinga Maskvai, kuri mano, jog geriausias būdas bendrauti su ES yra “skaldyk ir valdyk”. “Tačiau Rusijos ir Europos santykiuose esama susierzinimo pertekliaus. Tai ne tik Čėčenija, nors Rusija pyksta, kad nei JAV, nei ES karo Čėčenijoje nepripažįsta pasaulinio “karo” su terorizmu dalimi. Rusija taip pat pyksta, kad ES ir NATO kažkaip “pavogė” Latviją, Lietuvą bei Estiją ir privalo už tai mokėti. Susierzinimą didina dvigubas Maskvos pralaimėjimas savo kieme: Gruzijoje ir Moldavijoje”.

Amerika padarė įtaką keičiant Gruzijos valdžią, kartu su ES įtikino Moldaviją atsisakyti Rusijos peršamo Padnestrės konflikto “sureguliojimo”. Pasak Q.Peel, Rusija iš esmės negali prieštarauti Amerikai, tad jos susierzinimas nukreiptas į Briuselį ir ES plėtrą. “Bet koks ragų surėmimas dėl ES plėtros yra nesąmonė todėl, kad plėtra naudinga Rusijai. Išsiplėtusi ES noriau bendradarbiaus su Rusija, pagyvės tarpusavio prekyba ir bendradarbiavimas visose srityse nuo energetikos iki aplinkosaugos, saugumo ir susisiekimo”, - rašo britų komentatorius.

ES plėtra reiškia, jog reikia realistiškai vertinti nuomonių skirtumus ir bendrus interesus. Ir ES, ir Rusija kalba apie “bendras vertybes”, tačiau bendrų vertybių nėra daug, bent jau žmogaus teisių, spaudos laisvės, teisinės valstybės klausimais. V. Putino Rusijai dar toli iki ES normų, galų gale iki išsivysčiusio pasaulio normų, tad prasmingi santykiai su Rusija gali būti kuriami tik pripažinus šį faktą, baigia dienraščio *Financial Times* apžvalgininkas.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

■ PREMJERĄ STEBINA PREZIDENTŪROS NEATSAKINGUMAS

Ministrą pirmininką Algirdą Brazauską stebina kai kurių Prezidentūros veiksmų neatsakingumas, lengvabūdiškai priimami sprendimai. “Mes gi buvome aiškiai nutarę nelįsti į Lietuvos istoriją. Mes dabar gyvename naują gyvenimą, naują laikotarpį”, - interviu Lietuvos radijui sakė Vyriausybės vadovas apie generolo Povilo Plechavičiaus apdovanojimą Vyčio Kryžiaus ordino Didžiuoju kryžiumi. P. Plechavičiaus apdovanojimas Vasario 16-osios proga visuomenėje buvo įvertintas prieštarškai, sulaukė istorikų priekaištų.

“Pretendentai į Prezidento postą, dalyvausiantys rinkimų kampanijoje, turės daug ko pasimokyti iš to, kas vyksta dabar, ir kaip turėtų būti elgiamasi Prezidentūroje. Viskas priklauso nuo žmonių, kurie yra surenkami į sąlyginai nedidelę Prezidentūros komandą ir šiems žmonėms turi būti nuolatinis dėmesys. Gal Prezidento ar Prezidento aplinkos sprendimų nebūna daug, bet jie turi būti labai tikslūs”, - pabrėžė Premjeras, reaguodamas į pastarųjų dienų informaciją apie Prezidentūros priėmimą apsilankiusį apsišaukėlį “kunigaikštį”, Prezidentūros rūmuose dirbančias manikiūrininkes ir masažuotojas.

“Pigiu politikavimu” A. Brazauskas pavadino prezidento R. Pakso šalininko motyvus, neva Prezidentūros skandalas buvo sukeltas premjero sutuoktinei panorus būti pirmąja šalies dama. “Aš maniau, kad inteligentiški žmonės visada turi turėti ribas, kurių negali peržengti. Pasirodo, nėra tokių ribų. Tai yra visiškai nesąmonė. Tai pigus pasirodymas ir pigi politika, kurią rimti žmonės puikiai supranta. Ne tokiais būdais sprendžiami klausimai”, - sakė premjeras, apgailestavęs, kad prezidentas nuo tokių pareiškimų neatsiriboja.

■ APKALTOS METU SIŪLOMA APRIBOTI KAI KURIAS PREZIDENTO GALIAS

Ypatinguoju Prezidento apkaltos laikotarpiu opozicinės Tėvynės sąjungos frakcijos narys Vytautas Landsbergis siūlo Seimui ypatingos skubos tvarka priimti įstatymą, kuriuo būtų apribotos kai kurios konstitucinės Prezidento galios.

Pagal projektą, tuo atveju, kai Prezidentas yra Konstitucinio Teismo neatšaukiamu sprendimu pripažintas šurkščiai pažeidęs Konstituciją ir sulaužęs Tautai duotą priesaiką, o Seime yra pradėtas Prezidento apkaltos procesas, Respublikos Prezidentas iki apkaltos pabaigos negali naudotis kai kuriomis konstitucinėmis galiomis, kurias pats yra paniekinęs.

V. Landsbergio pasiūlytame projekte numatyta, kad apkaltos laikotarpiu Prezidentas negalėtų duoti bet kuriuos pavedimus arba įsakymus kariuomenei ir bet kurioms ginkluotosioms pajėgoms, negalėtų skelbti ir dalyvauti skelbiant nepaprastąją padėtį. Šalies vadovui laikinai siūloma apriboti teisę pasirašyti ir skelbti įstatymus, kuriais siekiama atremti valstybei iškylančias grėsmes, taip pat skirti aukštuosius karinius laipsnius bei apdovanojimus.

Prezidento apkaltos laikotarpiu sprendimą dėl neapraštosios padėties prireikus priimtų, kaip numatyta projekte, Seimas, o nurodyto turinio įstatymus nedelsdamas pasirašytų ir skelbtų Seimo pirmininkas.

Parlamentaras tokio įstatymo būtinybę aiškina ir tuo, kad Lietuva yra galutiniame, svarbiausiame nacionalinio tikslo - jungimosi į NATO laikotarpyje, o šiam tikslui nuolat atkakliai priešinosi Rusija, “dabar galimai didinanti savo specialiųjų tarnybų ir įtakos agentų poveikį Lietuvos tarptautinio kompromitavimo kryptimi”. V. Landsbergis siūlo priimti šį įstatymą ypatingos skubos tvarka dar iki šių metų kovo 11 dienos.

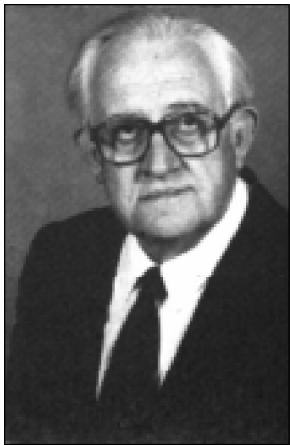
■ MEMORIALINĖ LENTA KUNIGUI R. MIKUTAVIČIUI

Kaunas, vasario 26 d. (ELTA). Kaune, prie namo Laisvės alėjoje, kur paskutiniuosius gyvenimo metus (1993-1998) praleido kunigas, poetas, teologijos mokslų daktaras, Kauno miesto Garbės pilietis Ričardas Mikutavičius, atidengta memorialinė lenta. “Ričardas Mikutavičius - tai asmenybė, kuri buvo žinoma ir suprantama ne tik Kauno, bet ir visos Lietuvos žmonėms, tikintiesiems. Šiomis dienomis ypatingai trūksta žmogaus, sugebėjusio užjausti ir suprasti kiekvieną. Jo netektis - didžiulis praradimas visai šaliai”, - sakė ne kartą kunigo Ričardo Mikutavičiaus namuose viešėjęs premjeras A. Brazauskas.

Iškilmingoje memorialinės lentos atidengimo ceremonijoje dalyvavo R. Mikutavičiaus sesuo Liucija Kolaitienė, artimieji, bendraminčiai, miesto valdžios atstovai. Dainavo prieš 12 metų R. Mikutavičiaus įkurtas choras “Cantate”. Atminimo lentą sukūrė klaipėdietis skulptorius Arūnas Sakalauskas. Vasario 26 d. R. Mikutavičiui būtų sukakę 69 metai.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Algirdas Pužauskas

Amerikoje prasidėjo pirminių rinkimų kampanija, kurioje tvirčiausiai laikosi senatorius Kerry, sakydamas, kad laimėdamas demokratų partijos paramą, jis nesunkiai turėtų laimėti prezidento Busho vietą Baltuosiuose rūmuose. Prez. Bush daug laiko praleido Daytona Beach, Floridos automobilių lenktynėse, kur žiūrovų susirinko 180,000.

Pirminių balsavimų eiles jau

KUR DĖTI SADAMĄ?

Jefferson - 83 m. ir 82 d., Richard Nixon - 81 m. ir 113 d., John Quincy Adams - 80 metų ir 227 d. Martin Van Buren - 79 metus ir 231 d., ir prez. Dwight Eisenhower išgyveno 78 metus ir 165 dienas. Neabejojama, kad dabartinis JAV prezidentas norėtų laimėti antrąją kadenciją. Kiekviena proga jis pranašauja, kad ekonominė padėtis Amerikoje taisyti, vis daugiau atsiranda darbų. Pramonės padėtis tvirtina, kad bendrosios produkcijos vidutinis metinis prieaugis vis didėja. Į tai atsiliepia sen. Kerry, sakydamas, kad prezidentas įstūmė šalį į nereikalingą karą. Dabar laisvės ištroškę irakiečiai reikalauja, kad Saddam Hussein būtų perduotas pačiam Irakui teisti, kad iš jo būtų atimtas karo belaisvio statusas. To pareikalavo Irako užsienio reikalų ministras Hoshyar Zebary, kalbėdamas Ku-

navo Osama bin Laden teroristų celė. Taip mano Lenkijos generolas Mieczyslaw Bieńiek. Valstybės sekretorius Colin Powell pasakė, kad JAV pasirengusi perduoti irakiečiams savo šalies tvarkymą, tačiau vis daugiau uždavinių bus perleista iki birželio mėnesio pabaigos. Šiais metais nuo tų puolimų žuvo jau apie 500 žmonių, daugiausia irakiečių.

Pakistano politikė, jau du sykius buvusi premjerė 50 metų Benazir Bhutto lankėsi Amerikoje, pasakė kalbą Oregono Willamette universitete. Ji kritikavo Amerikos prezidentą Bush, kuris susibičiuliavo su Pakistano diktatorium, generolu Pervez Musharraf, pasirinkdamas diktatorių savo partneriu kovoje su teroristais. Pakistanas yra 150 milijonų tauta, turinti 97 procentus musulmonų, kalbėjo egzilėje gyvenanti Bhutto. Pasirinkdama karinį diktatorių savo partneriu, Amerika sugadina musulmonų pasaulyje savo įvaizdį. Musharraf sukilime 1999 metais pagrobė valdžią, pasiimdamas kariuomenės vado vietą. Jis atleido iš pareigų, bet dovanėjo bausmę Pakistano atominį ginklų mokslininkui, kuris pardavė branduolinių atradimų paslaptį Libijai, Šiaurinei Korėjai ir Iranui. Amerika pažadėjo Pakistanui tris biljonus dolerių ekonominės ir karinės paramos. Kitaip sakant, Pakistano religinės replės pardavė islamo demokratiją į svetimas rankas, kalbėjo buvusi premjerė, pati islamo pasekėja. Tuo pačiu metu Indija ir Pakistanas susitarė pradėti taikos derybas dėl Kašmiro. Užsienio reikalų ministrai susitarė kalbėti apie Kašmirą ir Jammu teritoriją dar šių metų balandžio mėnesį. Pirmas diplomatų susitikimas įvyks Indijos mieste Agra.

— Keliais sakiniais —

• **Irako** policija suėmė Bagdade labai veiklų Saddam Hussein arabų Baath politinės partijos veikėją Abdul Razaq. Jis tardomas irakiečių laikinosios valdžios. Vidaus reikalų viršininkas sukvietė reporterius ir papasakojo, kaip įtariamasis slapstėsi Bagdade, kartu su sūnumi gamino užsienio dokumentus ir vykdė slaptus partijos įsakymus. Suimtas nesiėmė priešintis policijai.

• **Čėčenijoje** buvo nušauti penki Rusijos kareiviai ir du milicininkai.

• **Irane** įvyko parlamento rinkimai, nors religinė valstybės priežiūros komisija (Nukelta į 3 p.)

Jungtinių Tautų Gen. sekretorius Kofi Annan, kuris čia matomas su žmona Nane, paskyrė specialų pasiuntinį - L. Brahimi tvarkyti Irako reikalus ir bendradarbiauti su JAV.

AP nuotr.

apleido keli demokratai kandidatai, jų tarpe senatorius Lieberman ir buvęs NATO generolas Wesley Clark. Artėjant balsavimams, spauda ir televizija daugiau rūpinasi buvusių prezidentų klausimais. Daug dėmesio skirta buvusiam prezidentui Reaganui, kuris vasario šeštą dieną šventė 93 metų sukaktį. Po Reagano seniausias buvo prez. John Adams, išgyvenęs 90 metų ir 247 dienų, po jo - Herbert Hoover, 90 metų ir 71 dieną. Harry Truman išgyveno 88 metus ir 232 dienas, James Madison - 85 m. ir 104 d., Thomas

veite. Iki šiol Saddam yra Centrinės žvalgybos žinioje Irake nuo gruodžio 13 dienos.

Per pastarąsias dvi savaites, Irako Hillah mieste buvo sprogdytos trys savižudžių bombos, pranešė spaudai generolas Ricardo Sanchez. Hillah karinėje bazėje yra Lenkijos karių štabas. Sprogimuose buvo sužeisti 32 irakiečiai, 26 lenkai, keli vengrai, bulgarai, filipiniečiai, vienas amerikietis. Sprogimai prasidėjo 7 val. ryto. Buvo sugriauta 11 gyvenamųjų namų. Spėjama, kad šiuos teroristų veiksmus supla-

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX. (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slaptyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

EUROPA BIJO NAUJŲ IMIGRANTŲ

Europos Sąjunga greitai priims naujas nares, tačiau be didelio entuziazmo. Dešimt Rytų ir Vidurio Europos kraštų įstos į sąjungą šių metų gegužę. Naujųjų valstybių žmonės galės laisvai važinėti po visus Europos Sąjungos kraštus. Bet kai kurios narės reikalauja, kad bent septynerius metus nebūtų leista naujų narių piliečiams dirbti jų teritorijose. Šiuo metu Britanija ir Airija yra vienintelės sąjungos narės, kurios sako netaikysiančios jokių apribojimų darbo vietose. Tačiau ir jos nenori jiems teikti tuose kraštuose savo piliečiams teikiamų socialinių garantijų. Kartu bijoma ir galimo darbo jėgos per didelio atvykimo iš Rytų. Britanijos vyriausybė jau pranešė, kad atvykę iš valstybių, buvusių Sovietų Sąjungoje, dvejus metus negalės gauti jokių Britanijos pašalpų.

Imigracija Europoje sukėlė didžiulius ginčus, nes kai kurios partijos ragina savo vyriausybės suvaržyti užsieniečių prieglobstį, kad sumažinus jų anplūdį. Olandijos parlamentas pritarė planui išsiųsti iš savo krašto bent 26 tūkstančius užsieniečių, kurie neturi legalaus statuso. Jų daugelis Olandijoje gyvena ilgiau negu vienerius metus ir jie turės per trejus metus išvykti, tik mažam skaičiui tegalės būti pritaikytas amnestijos įstatymas. Tų asmenų, kurių prašymai dėl apsigyvenimo nepatenkinti, per du mėnesius turės išvykti iš Olandijos. Neišvykę savo noru, bus apgyvendinti stovyklose, kur turės pasirošti išvažiavimui į savo kilmės kraštus, arba jie bus išvežti per kitus du mėnesius.

Europoje ne tik Olandija, bet ir Britanija ir Danija sugriežtino prieglobsčio suteikimą užsieniečiams ir jas žada pasekti ir kitos valstybės, praneša *Reuters*.

Įdomūs didžiųjų valstybių norai yra ir politinėje srityje. Neseniai įvykęs “trijų didžiųjų” pasitarimas Berlyne pasėjo nesantaiką tarp dabartinių ir būsimųjų Europos Sąjungos narių. Britanijos, Prancūzijos ir Vokietijos vadovai nori pertvarkyti Europos Sąjungos struktūrą, kad ES galėtų gerai veikti, kai bus priimti nauji nariai. Vokietijos dienraštis *Suddeutsche Zeitung* tai pavadino noru įsteigti vyriausio komisaro postą. Tokias pareigas siūlo įsteigti kancleris G. Schroeder, nes Europos Sąjunga neatsižvelgianti į Vokietijos ekonominę padėtį. Už reformas sąjungoje pasisakė ir tame pasitarime dalyvavę Prancūzijos prezidentas J. Chirac ir Britanijos premjeras T. Blair. Europos Sąjungai šiuo metu pirmininkaujanti Airija buvo painformuota apie šio susitikimo rezultatus. Kilus nepasitenkinimui dėl tokių “trijų didžiųjų” samprotavimų, buvo pasiteisinta, sakant, kad šis susitikimas buvo ne tam, kad priimtų sprendimus reformuoti Europos Sąjungą, bet kad pateiktų pasiūlymus nariams. Tačiau Italijos Užsienio reikalų ministras pareiškė, jog jie Berlyne buvo įspėti nedaryti sprendimų, kuris pakenktų vieningos Europos kūrimui. Reagavo ir Europos parlamento pirmininkas Pat Cox, pareiškdamas, kad tokių susitikimų rezultatai turėtų būti naudingi visai Europai, o ne trim valstybėm.

Kiek kitaip kalbėta Miunchene, kai Rusijos gynybos ministras reikalavo, jog Maskva turi gauti teisę Baltijos šalyse turėti nuolatines komisijas, kurios tikrintų NATO bazes, jei tokios čia būtų įsteigtos, o praeitą savaitę pirmasis NATO lėktuvas nusileido Zoknių oro uoste netoli Šiaulių.

S. Tūbėnas

JAV DEPARTAMENTO PRANEŠIMAS:
LIETUVOJE DAR ESAMA ŽMOGAUS TEISIŲ PAŽEIDIMŲ

Vašingtonas, vasario 26 d. (ELTA). JAV Valstybės departamento pranešime apie žmogaus teisių būklę Lietuva vertinama padariusi pažangą, bet nurodyta ir kai kurių trūkumų bei reiškiamas susirūpinimas antisemitizmo apraiškomis.

Pristatydamas departamento Demokratijos, žmogaus teisių ir darbo biuro parengtą pranešimą apie žmogaus teisių padėtį pasaulio valstybėse 2003 m., departamento vadovas Colin Powell pabrėžė, kad žmogaus teisių būklė pablogėjo Kinijoje, Kuboje, Irane, Mianmare.

Jis kritikavo Saudo Arabiją ir Izraelį. Nepagailėjo ir Rusijos prezidento Vladimiro Putino už pastangas konsoliduoti galią savo rankose, barė Haičio prezidentą Jean Bertrand Aristide. Teigiama, įvertino 2003 m. patvirtintą NATO ir Europos Sąjungos plėtros eigą - naujų narių priėmimą 2004 m. gegužę.

Lietuva pranešime pristatoma kaip konstitucinės parlamentinės demokratijos šalis, kurioje vadovaujama įstatymais ir kuri žengia rinkos ekonomikos kryptimi, bendrasis vidaus produktas 2003 metais išaugo 8,9 procento.

Teigiama, vertinami faktai, kad Lietuvos vyriausybė yra grąžinusi žydams 28 sinagogas, vykdoma žydų kvartalo atstatymo programa, remiama privačiomis lėšomis, rugsėjį žydams grąžintos dar 46 toros (2002 metais jiems buvo perduotos 309 toros).

Tačiau žydų bendruomenė reiškia susirūpinimą dėl antisemitinių pareiškimų, kuriuos skelbia ekstremistai arba kai kurie politikai. Balandį Europos Taryba kritikavo Lietuvą už antisemitinius pareiškimus asmenų, siekiančių politinės

karjeros, antisemitinius straipsnius spaudoje, antisemitinių proklamacijų platinimą, vandalizmo aktus žydų kapinėse, daugybę anoniminių antisemitinių komentarų internete. Valstybės saugumo departamentas ėmėsi tirti “Siono išminčių protokolo” spausdinimo leidinyje “Žemaitijos parlamentas” aplinkybes. Po to šis leidinys buvęs uždarytas.

JAV departamento pranešime pabrėžiama, kad politiniai šalies vadovai ir spauda nedelsdami kritikuoja antisemitinius pareiškimus.

Teigiama, kad Lietuvos vyriausybė gerbia piliečių žmogaus teises, bet esama ir problemų. Policija kartais muša suimtus asmenis ar kitaip netinkamai fiziškai su jais elgiasi, pažeidžia įstatymus, apibrėžiančius suėmimo procedūras. Tvirtinama, kad vyriausybė padarė pažangą versdama policiją atsiskaityti už tokius pažeidimus. Minimose blogose kalėjimo sąlygos, per ilgas ikiteisminis įkalinimas tebėra problema. Esama pažeidimų ir teisės į privataus gyvenimo neliečiamumą srityje.

Išskiriami antisemitiniai incidentai, kurių per metus padaugėjo, bet teigiama, kad vyriausybė jau ėmėsi priemonių.

Rimta problema laikomas smurtas prieš moteris ir vaikus. Esama apribojimų darbininkų teisių srityje. Dar viena problema - prekyba moterimis ir mergaitėmis prostitucijos versle.

Skelbiama, kad nuo sausio 1 iki rugpjūčio 24 d. kalėjimuose mirė 24 kaliniai (11 natūralia mirtimi, 8 nusižudė, 5 nužudyti kitų kalinių). Per tą patį laiką 110 asmenų sužeidė kiti kaliniai, 101 susižeidė

pats. Visa tai įvyko kilus konfliktams tarp kalinių ar protestuojant prieš pareigūnų sankcijas. Šie duomenys yra 30% geresni negu 2002 metais. Kalėjimų departamentas įdiegė savižudybių ir agresijos prevencijos programą.

Primenama, kad Lietuvos konstitucija draudžia kišimąsi į privataus asmens gyvenimą, tačiau esama pranešimų, kad vyriausybė praktikoje nesilaikanti tokio draudimo. Pareigūnai masiškai netikrina piliečių korespondencijos ar pokalbių, bet raštu leidus teisėjui, policijai ir saugumui, asmens stebėjimas galimas, jei to reikalauja valstybės nacionalinio saugumo, teisėsaugos, svarbūs ūkiniai ir finansiniai interesai.

Pranešama, kad nuo sausio iki rugpjūčio Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija atliko 214 tyrimų, nagrinėjo 38 skundus. Daugiausia užregistruota pažeidimų, kai neteisėtai, be konkretaus asmens žinios perduodami asmens duomenys. Taip daro Socialinio draudimo fondas, Vidaus reikalų ministerija, Policijos departamentas, Migracijos departamentas. Be kita ko, minimas Lietuvos Prezidento pokalbių telefonu pasiklausymo faktas.

Pranešime rašoma: “Gruodį Seimo nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas pareiškė, kad Valstybės saugumo departamentas nepažeidė įstatymų įrašinėdamas telefono pokalbius, kuriuose girdimas prezidento R. Pakso balsas, nors prieš tai Aukščiausiojo teismo pirmininkas ir generalinis prokuroras tvirtino, kad įstatymas draudžia pasiklausyti Prezidento pokalbius telefonu. Tačiau šis klausimas nebuvo svarstomas teisme”.

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p. diskvalifikavo 2,500 kandidatų. Prieš balsavimą kandidatai skelbė, kad jie “yra iš liaudies, atstovauja liaudžiai ir eina su liaudimi”.

• **Europos Sąjungos** pirmininkas Romano Prodi paskelbė pasaulio žydų organizacijų vadovams, jog jis apeliuoja į Europos šalių vidaus reikalų ir teisingumo ministrus, kad jie vadovautų kovai prieš antisemitizmą. Prodi rašte sakoma, kad ES valstybėms reikia kovoti švietimo srityje prieš rasizmą, ksenofobiją, prieš antisemitizmą ir islamofobiją.

• **Jungtinių Tautų** Sveikatos agentūra paskelbė masinę kovą prieš polio epidemiją, kuri ėmė siausti 10 Afrikos valstybių. Organizuojama skiepijimai 63 milijonams vaikų. Ko-

va prieš polio vyks greta su kovą prieš AIDS.

• **Irane** didžiulėje traukinių stotyje įvyko vagonuose gabenamų įvairių chemikalų tarpusavio cheminė reakcija, prasidejo gaisrai ir sprogimai. Du šimtai žmonių žuvo, kiti dingo pastatų griuvėsiuose.

• **JAV vyriausybė** po kelių dešimtmečių atgaivino diplomatinį ryšius su Libija. Didžiosios Britanijos užsienio reikalų sekretorius Jack Straw jau buvo susitikęs Londone su Libijos užsienio reikalų ministru Mohammed Abderrahman Chalgam. Buvo kalbėta, kad netrukus britų premjeras susitiks su Libijos prezidentu.

• **Baltieji rūmai** paskelbė 13 puslapių pareiškimą, kuriame prezidentas Bush įrodinėja, kad jis neapleido savo Naciona-

linės Gvardijos nario išpareigojimų Vietnamo karo metu.

• **Britanijos** princas Charles tapo pirmas karališkos šeimos narys apsilankęs Irane po 1979 m. revoliucijos, kuri nuvertė buvusį šachą.

• **Pasaulinio Hagos** teismo vyriausia prokurorė Carla del Ponte paskelbė turinti žinių, kad Radovan Karadzic, Bosnijos serbas, slapstosi Belgrade.

• **Sri Lanka** (buvusio Ceylono) prezidentė Chandrika Kumaratunga paleido parlamentą ir paskelbė balsavimus balandžio 2 d. Iš pareigų ji atleido 39 ministrus.

• **Pasaulio** maisto programa pasiskundė, kad jai trūksta produktų sušelpiti Šiaurinės Korėjos gyventojams, nors valstybė turi lėšų branduolinės bombos gamybai ir raketoms.

Vasario 16-tos minėjimo Clevelande dalis pagrindinių dalyvių. Iš kairės: Ohio valstijos gubernatoriaus atstovas Roman D. Fedkiw, Clevelando tarybos narys Michael Polensek, LB Clev. skyr. pirm. Algis Gudėnas, LB Clev. skyr. vicepirm. dr. Viktoras Stankus, prelegentas Algis Rukšėnas, Clevelando merė Jane Campbell, LR garbės kon. Ingrida Bublienė.

APDŪMOJANT VASARIO 16 APDOVANOJIMUS

Nenorėjau tikėti savo akimis, kai perskaičiau, kad Vasario 16 dienos šventės proga prezidentas Paksas, be daugelio kitų, Vytauto Didžiojo ordino Karininko kryžiumi apdovanojo ir Seimo narį, buvusį Vilniaus universiteto rektorių Rolandą Pavilionį, kuris šią dieną kaip liberaldemokratų partijos narys vadovauja Seimo Švietimo ir Kultūros komitetui. Tai tas pats žmogus, kuris ne tik aktyviai priešinosi prieš Lietuvos pastangas įsijungti į NATO narystę, bet ir supratęs, jog didelė dauguma išeivijos taip pat remia tuos siekius, Amerikos lietuvių jis turėjo drąsos išvadinti “parsidavėliais ir dvigubomis prostitutėmis”.

Kai Lietuvoje vyksta tokie dalykai, ar reikėtų stebėtis, kad vis mažiau išeivijos lietuvių yra nusiteikę lankyti savo tėvynę ir prisidėti prie jos atkūrimo darbų? Daugelis ir Lietuvoje pamiršta tautinę idėją, ją stumia iš viešojo gyvenimo. Užuoť jos, jie veržiasi prie globalizmo, rūpindamiesi tik savais ar šeimyniniais reikalais. Tai yra tik mano nuomonė, nematau, kad ji yra užgauliojanti, šmeižiškiška ar pilna pykčio. Gal tik pilna nusivylimo. Grįžtant prie apdovanojimų, paprastai sakant, tokio prezidento žingsnio negaliu suprasti.

APIE GENEROLĄ PLECHAVIČIŲ

Tačiau ne aš vienas nesutinku su prezidento Pakso apdovanojimų sąrašais. Su juo nesutinka ir Lietuvos istorijos instituto direktorius Alvydas Nikžentaitis, kuris tvirtina, kad gen. Povilas Plechavičius, kuriam Pakso buvo paskirtas jau

Aleksas Vitkus

pomirtinis (generolas mirė Čikagoje 1973 metais) vienas aukščiausių apdovanojimų. Vyčio Kryžiaus ordino Didysis kryžius, buvo “pagrindinis veikėjas, palaikęs demokratinę Lietuvą”(!). Nikžentaitis kaltina 1944 metais įkurtai Lietuvos Vietinei Rinktinei vadovusį Plechavičių net “susitepus Vilniaus krašte gyvenusių nekaltų lenkų krauju”.

Panašiai apie generolą rašo ir lenkų istorikas Jarosław Wolkanowski savo Varšuvos universitete apgintoje daktarinėje disertacijoje apie 1939-44 metais veikusią lenkų karinę organizaciją “Armija krajowa” (AK), kaltindamas Plechavičių ir jo dalinius kariavus ne prieš bolševikus, bet tik prieš AK. Kiek nuosakiau pasisako lenkų kilmės Lietuvos Seimo narys Aleksanderis Paplavskis, taikiai ragindamas “nekelti istorinių klausimų”, kurie tikrai kartais yra sunkiai išsprendžiami.

Ką istorikai iš tikrųjų galvoja apie generolą Plechavičių? Sovietinėje Lietuvoje išleista “Lietuviškoji Tarybinė enciklopedija” savo 9-o tomo 52 psl. taip jį apibūdina: “...Lietuvos buržuazinis karo veikėjas, kurio vadovaujami buržuaziniai nacionalistai 1918-19 metais žudė revoliucinio judėjimo dalyvius”. Plechavičius buvęs ir “vienas iš fašistinio 1926.12.17 perversmo vadovų”. Vokiečių okupacijos metais jis suorganizavęs

karinį junginį, Vietinę Rinktinę, kuri turėjo būti ne tik “panaudota kovai su tarybiniais partizanais”, bet ir “turėjo tapti būsimos liet. burž. kariuomenės branduoliu ir mobilizacijos į ją vykdytoju”. Tarybinė enciklopedija (12-o tomo 229 psl.) pripažįsta, kad Vietinė rinktinė susidurdavo ne tik su tarybiniais partizanais, bet ir su AK daliniais.

Apie generolą Plechavičių ir jo suorganizuotą Vietinę Rinktinę galima pasiskaityti Bostone leistoje “Lietuvių enciklopedijoje”. Taip pat yra apie ją gana išsamus straipsnis ir dr. Alberto Geručio redaguotoje Lietuvos istorijoje “Lithuania 700 Years”. Gal pati išsamiausia knyga apie Vietinę Rinktinę yra stambi 400 psl. 1990 metais Vydūno Fondo rūpesčiais išleista Zigmo Raulinaičio sudaryta knyga “Dokumentai - Lietuvos Vietinės Rinktinės Istorijai”.

Gal geriausiai Vietinės Rinktinės sudarymo tikslus trumpai paaiškina istorikas Bronius Makauskas savo 2000 metais Kaune išleistoje knygoje “Lietuvos istorija”. Ten Makauskas konkrečiai taip išklajo: “...vokiečiai P. Plechavičiaus junginį norėjo panaudoti prieš veikiančius Lietuvoje partizanus (lenkus ir komunistus), paskui permesti jį į frontą. Lietuviai turėjo kitą planą - rengti pajėgas gintis nuo artėjančių bolševikų”.

Esu su visais tais šaltiniais apsipažinęs, ir niekur neradau kokios ypatingos priežasties, kodėl Alvydas Nikžentaitis ar kiti turėtų taip priekabingai vertinti generolo Plechavi-

čiaus pagerbimą, jam suteikiant šį prezidento Pakso skirtą valstybės pomirtinį apdovanojimą. Gal kai kas gali nesutikti su Plechavičiaus įsivėlimu į 1926 metų gruodžio mėnesio perversmą, bet abejoti generolo tėvynės meile, patriotiškumu ir drąsiu pasiryžimu bandyti gelbėti Lietuvą, kai ji jau keli metai kaip neturėjo savų ginkluotų pajėgų, - yra istoriškai lyg ir neskanu. Yra dar vienas garsus Lietuvos patriotas, generolas Stasys Raštikis, ir deja, žinome, kad ir apie jį esama įvairuojančių nuomonių. Yra jų ir daugiau, ir ne vien apie generolus, kaip pavyzdžiui ir dėl kai kurių šiandieninių politinių veikėjų. Prieinama taip toli, kad kai kas net mėgsta sakyti, kad tipingas lietuvis yra tiek pavydus, kad jam nėra didesnio džiaugsmo kaip sužinoti, kad pastipo kaimyno lietuvio karvė!

Neteko skaityti dr. Jarosław Wolkanovski knygas apie AK, todėl neturiu apie ją nuomonės. Bet, prisiminęs kaip tendencingai apie Lietuvos istoriją ir santykius su Lenkija rašė XV-o amžiaus lenkų istorikas ir kronistas Jan Długosz, gerų bešališkų žodžių apie Lietuvą ir Wolkanovski knygoje nesitikečiau rasti. Nors, prisipažinkime, neįprasta ir senajai lietuvių kartai surasti gerą žodį apie lenkus.

Nė vienas mūsų nėra be nuodėmės, gal ir generolas Plechavičius, Žemaitijoje nuožmiai kovojęs prieš bolševikus ir prieš bermontininkus, o vėliau dalyvavęs ir kovose su lenkais, kai kurių savo žingsnių gailėjosi. Buvo jis, atrodo, kietas ir sunkiai pažabojamas

žmogus. Nežinau, bet prisimeinu savo tėvo pasakojimą apie tuos metus, kai Plechavičius buvo Sedos - Mažeikių karo komendantas. Tuo laiku tėvas esą buvęs Šiaulių geležinkelio stoties viršininku ar budėtoju. Vieną dieną ten iš traukinio išlipa Plechavičius, ir kažkodėl susiginčija su mano tėvu. Pagaliau Plechavičius: “Ar tu nežinai kas toks aš esu?” Į ką tėvas išdrįso, gal ir todėl, kad jis už Plechavičių buvo amžiumi virš dešimt metų vyresnis, jam taip atrėžti: “Aš žinau, kas jūs esate, bet šioje stotyje aš esu viršininkas”. Tėvas labai didžiavosi, kad nepasidavė, ir apie tai mums vaikams dažnai primindavo. Tuo kivirčo metu aš turbūt nebuvau nei gimęs.

KITI APDOVANOJIMAI?

Iš viso Vasario 16-osios - Valstybės atkūrimo dienos proga prezidentas Paksas ordinus ir medalius šįmet įteikė 151 Lietuvos ar užsienio (net šešiolikos) valstybių piliečiui. Ne man vertinti, kiek tie žmonės yra tų apdovanojimų užsitarnavę, ir kokio laipsnio turėtų būti tie jų ordinarai. Prisimeinu, kad pernai prezidentas Adamkus ta pačia Vasario 16 dienos proga buvo irgi išdalinęs virš 200 panašių ordinų ar medalių, jų tarpe ir bent penkiolikai išeivijos atstovų. Kas žino, gal ir jų nevysi buvo verti to pagerbimo. Ar šįmet prezidentas Paksas neužmiršo išeivijos, neteko sužinoti. Jei ir užmiršo, tai turbūt gal liūdnai ir su pagieža prisiminęs, kad praėjusiuose prezidentiniuose rinkimuose tik 14.4 % užsienio lietuvių balsavo už jį. Bet ar tai svarbu? Juk dirbame iš meilės Tėvynei.

SKLYPAI IR PAPIRKIMAI

Vilnius, vasario 23 d. (ELTA). Seimo vicepirmininkas socialdemokratas Vytenis Andriukaitis tvirtina, kad socialdemokratai neturi duomenų apie mėginimus pirkti parlamentarų balsus, kad šie palaikytų prezidentą Rolandą Paksą per apkaltą. Jeigu Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas žino tokių Seimo narių pavardes, V. Andriukaičio nuomone, jis turi paskelbti jas nedelsiant.

Pasak jo, čia turi būti taikomas lygiai toks pats teisinis principas, kaip STT vadovo Valentino Junoko atveju.

“Seimo Pirmininkas kritikavo STT vadovą, kad jis turi galimai į sklypų skandalą įsivėlusius Seimo narių pavardes, tačiau kažkodėl jų neskelbia. Lygiai toks pats teisinis principas turi būti pritaikytas ir šiuo atveju. Jeigu žinai pavardes, tai skelbk”, - sakė pirmadienį spaudos konferencijoje V. Andriukaitis. Jo nuomone, jokia būdu nereikėtų prisidėti prie kažkokių gandų ir paskalų skleidimo, “nes ir taip jų yra pakankamai”.

Kaip jau skelbta, Seimo pirmininkas A. Paulauskas vasario 20 dieną patvirtino turįs žinių, jog liberaldemokratams mėgina papirkti kitus parlamentarus, kad šie palaikytų Prezidentą R. Paksą per apkaltą. “Man teko girdėti dar anksčiau, prieš dvi ar tris savaites, iš žmonių, kuriems tai buvo siūloma”, - žurnalistams sakė A. Paulauskas.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima pirmadieniais 9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

UŽRAŠAI IŠ PIETŲ BOSTONO 100 METŲ ŠV. PETRUI

Stasys Goštautas

Kai šiandien daugelio parapijų stovis yra abejotinas, kai daugelis bažnyčių yra uždaromos ir parduodamos, o meno turtas ir archyvai išdalinti, kai “amžinas kertinis akmuo” yra kažkur užkastas ir užmirštas, įdomu stebėti, kad Šv. Petro lietuvių parapija Pietų Bostone švenčia savo pirmą šimtmetį.

Daug pastatytų ir išsaugotų lietuvių bažnyčių, klubų ir vasaros stovyklų pasaulyje po truputį tirpsta ir pereina į svetimas rankas. Taip atsitiko Bostono apylinkėje su bažnyčiomis Lawrence, Lowell, Haverhill, Worcester (MA), New Haven (CT), Cambridge, Brighton ir Norwood (MA), klubais, su Brooklyn’o (NY) lietuvių “Kultūros Židiniu”. Panašus pavojus gresia visai eilei kitų iš amžinų aukų pastatytų paminklų. Aišku, pagal kanonų teisę, aukos Dievui priklauso bažnyčiai, vyskupo priežiūroje. Aukotojai neturi jokios teisės į savo auką.

Už tai švęsti šiandien (2004 metų sausio 31 dieną) šimtą metų Pietų Bostono Šv. Petro bažnyčios jubiliejų yra retenybė ir tas įvykis vertas dė-

mesio. Ir nors bažnyčia buvo pastatyta pora metų anksčiau, tik 1904 metais gavo lietuvių kleboną Joną Žilinską, kurio dėka buvo įsteigta parapija ir aplink kurią šimtą metų sukosi visas Bostono lietuviškas gyvenimas.

Maždaug 1870 m. pradėjo organizuotis lietuviškos parapijos aplink Bostoną. Anksčiau rašėme, kodėl tai atsitiko kaip tik tuo laiku. Lietuvių emigracija į Ameriką sutapo su baudžiavos panaikinimu 1861 m., antru sukilimu 1863 m., dideliu badu 1868-69 m.m., dar pridėkim Rusų-Japonų karą ir gausime gana pilną vaizdą, kas dėjo si tarp abiejų pakrančių...

Šv. Petro lietuvių parapija savo 50 metų jubiliejui surado gerą istoriką, dr. Antaną Kučą, kuris parašė išsamią monografiją ir išsaugojo svarbius faktus, kurie šiandien jau būtų užmiršti (A.Kučas, “Šv. Petro lietuvių parapija South Bostone”, Bostone, Mass, 1956, spausdino Lietuvių Enciklopedijos spaustuvė. Anglišką tekstą išvertė kun. Albertas Kontautas). Tokių monografių labai reikia, nes visas prasmingesnis lietuvių išeivijos gyvenimas sukosi aplink parapiją. Jau minėjom

Lietuvos Kinematografijos sąjungos pirmininkas Gytis Lukšas lankėsi New Yorke. Tarė trumpą žodį ir parodė savo filmą “Vasara baigiasi rudenį”. Iš kairės: Gytis Lukšas, LB New Yorko apygardos pirm. dr. Giedrė Kumpikaitė, LB New Yorko apygardos vicepirm. Vladas Sidas.

kun. Valkavičiaus nuopelnus šioje srityje ir Simo Sužiedėlio monografijas. Gaila tik, kad dr. Kučo monografija neturi rodiklės, o kaip praverstų...

Antrajam tomui kun. Steponas Žukas, jaunas klebonas, iš Norwood’o (MA), kuris per porą metų išmoko lietuviškai ir skaito mišias bei sako pamokslus lietuviškai, buvo suradęs jauną istoriką, kuris žadėjo, bet neištesėjo (skamba kaip

anekdotas: baigęs istorijos mokslus (M.A.) Boston College, jis dabar dirba... modeliu kažkur Kalifornijoje). Beje, prel. Kontautas yra surinkęs medžiagą sekantiems 50 metų papildyti.

Šv. Petro bažnyčios pavadinimas kilo dėl dviejų aktyvių bažnyčios statytojų vardų - Petro Čapliko ir Petro Lazausko. Lazauskas - gan įdomi asmenybė. Kietas viengungis, tuo

metu turtingiausias lietuvis, kuris mokėjo bizniauti kartu su žydu iš Vilkaviškio (labai daug Bostone tuo laiku buvo lietuvių iš Suvalkijos), vardu A.Shuman, pastatė plytų fabriką, kas ir išaiškina Šv. Petro bažnyčios plytų kilmę. Prie plytų reikėjo cemento, tai Lazauskas įsteigė ir cemento fabriką. Jis buvo vienas iš Harvardo universiteto stadiono (Nukelta į 6 p.)

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS

(1988 - 1990 M.)

XXXXII

Knygoje buvo teigiama, kad kairieji lietuviai socialdemokratai visą laiką glaudžiausiai bendradarbiavę su Rusijos socialdemokratais - bolševikų gimdytojais, kad “buržuazinio režimo metais [...] partija paėmė kursą į anti-fašistinio liaudies fronto kūrimą [...]” ir t.t.

Kai kuriems savarankiškos LKP programinių ir kitų dokumentų rengėjams ypač šio rašinio autoriui, visai netikėta buvo spalio mėn. 29 d. “Tiesos” numeryje pasirodžiusi “Savarankiškos LKP samprata” - lyg bendras Inicijatyvinės ir Darbo grupių dokumentas, bet kuris iš tikrųjų buvo visai neatpažįstamai suredaguotas, iš esmės pakeitus pačią “sampratą”. (Kas taip padarė, taip ir nepavyko sužinoti - Aut.). Ten rašyta, kad “savarankiška LKP yra pasiryžusi aktyviai dalyvauti kuriant demokratinę socialistinę Lietuvos valstybę [...]” Žodžiu, neliko “Nepriklausomybės”, o atsirado “socializmas”, neliko “bendravimo su SSKP kaip ir su kitų užsienio

valstybių partijomis”, o buvo pasakyta, kad “savarankiška LKP dalyvauja SSKP renkamuose organuose, bendros politikos formavimo procese” ir t.t. Taigi vietoj “savarankiškos LKP”, lietuvių tautos ir Lietuvos žmonių valios vykdytojos, anot “sampratos”, vėl buvo... ta pati LKP, SSKP įrankis, tik prisidengusi tautine vėliava.

Iš Maskvos dar padaugėjo komisijų. Spalio mėnesio pabaigoje viena iš jų, kurią sudarė “partijos ir nacionalinių klausimų” sprendimo trys raumenin-

KGB agentas Jonas Deksnys.

gi tariaimi prisistatę “profesoriai” iš Maskvos, pasikvietę ir šių eilučių autorių į atskirą LKP CK kabinetą, paaiškinti “savarankiškos LKP” teorinių principų, o iš tikrųjų pradėjo taip: “Ar tu suvoki, jog teesi tik eilinis mokslų daktarėlis, pūkas, tad kaip tu drįsti lįsti ten, kur ir akademikai ne visada susigauja? Kur tu besisirasi darbo? Pagalvok ir apie savo vaikus...” ir pan. Tiesa, panašių “spūstelių” būta ir anksčiau. Dar tų pačių metų balandžio mėn. pradžioje respublikos prokuratūroje buvo mėginama sudaryti baudžiamąją bylą už tariamai nesantaikos tarp tautų kurstymą (išspausdinus kai kurias jo publikacijas prieš “Jedinstvos”, darbo ir kovos veteranų “internacionalizmą”). Beje, bent porą minėtų “profesorių”, atrodo, vėl regėjau beveik po penkerių metų, mėginant vėl jiems “pamokytį” mane kelyje Klaipėda - Pagėgiai. “Lietuvos ryto” laikraščio 1994 m. birželio 1 d. numeryje buvo išspausdintas mano rašytas paaiškinimas

pagėgių kelių policijai: “Naktį važiauvau iš laidotuvių “Klaipėdos - Mikytų - Kauno” plentu. Buvo dar tamsu, apie 4 valanda. Likus iki Pagėgių apie 13 km., prieš pat miškus buvome užblokuoti mus pralenkusio ir skersai kelio atsistojusio balto “Opel” su keturiais vyrais. Pora jų iššoko iš automobilio ir grasinamai ėmė mojuoti, kad sustotume. Matyti, atrodėme lengvas grobis: automobilyje be manęs, buvo tik dvi (vienai per 80 metų) moterys.

Pastebėjęs, kad kairysis plento pakraštys lyg laisvas, staigiai pasukęs vairą, nuspaužčiau akseletojų. Bet ir “Opel” vairuotojo reakcija buvo nebloga - jis truktelėjo priekin, kad nustumtų mus į griovį. Gniuždomo metalo žviegės, ir mes vėl laisvame plente, nors ir be dešinio sparno, sulamdytomis duralėmis. Bet po keleto minučių veidrodėlyje vėl pasirodė “Opel” šviesos. Mano “Žiguli”, drebedamas nuo įtampos, nėrė 140 kilometrų per valandą greičiu, bet “Opel” artėjo. Tolumoje pasirodė geležinkelio pervažos šviesos. Staiga nuspaudus stabdžius, užpuolikai iš inercijos nulėkė už porą šimtų metrų į priekį, bet sustoję vėl pasuko skersai plento. Tik nebelipo lauk, o atsidarė langus. Lyg pasiruošė šaudyti.

Kairėje pastebėjęs keliuką,

išjungiau šviesas ir staiga pasukau į jį. Bet netrukus keliukas atsirėmė į metalinę tvorą. Aklavietė. Pasukau automobilį taip, kad galėčiau taranuoti užpuolikus, jei mėgintų sukti į aikštelę. Bet ar jie mūsų nepastebėjo, ar pagailėjo savo “Opel” - matėme, kaip po kokių 15 minučių nuvažiavo Klaipėdos link. Išvažiavome į tuščią plentą. Pasirodė, kad iki Pagėgių koks kilometras belikęs ...”.

Kad Maskvai “savarankiška LKP” buvo pati skaudžiausia žaizda, rodo ir tai, jog spalio 29 d. į Vilnių atvyko trečiasis iš pačių aukščiausių M.Gorbaciovo emisarų - SSKP CK sekretorius V.Medvedevas. Prieš porą dienų buvo vėl gautas grasinantis M.Gorbaciovo laiškas - kreipimasis į Lietuvos komunistus dėl padėties Lietuvos komunistų partijoje. Laiške - kreipimesi tarp kitko teigiama: “[...] SSKP CK Politinis biuras laiko reikalinga dabar tarti labai atsakingai ir tvirtu įsitikinimu: savarankiškos valstybės atkūrimas už SSRS ribų, Respublikos Komunistų partijos, nepriklausomos nuo SSKP, įkūrimas, remiantis šia perspektyva, paverstų niekais Tarybų valdžios metais pasiektus Lietuvos, jos ekonomikos, kultūros tikros pažangos rezultatus. (Bus daugiau)

UŽRAŠAI IŠ PIETŲ BOSTONO
100 METŲ ŠV. PETRUI
(Atkelta iš 5 p.)

statytojų (Kučas, p.32). Turėjo dar ir saliūną, ir siuvyklą. Pažiūrėjęs bostoniškę “Lietuvių enciklopediją” nustebau, neradęs Vaizborio, mat mes vis dar galvojame, kad tik kunigus, rašytojus ir veikėjus verta dėti į enciklopedijas, o biznis yra nepadorus užsiėmimas.

Kun. Juozas Gričius, nors ir neturėjo lietuviškos bažnyčios, buvo pirmas Bostono lietuvių klebonas ir aktyviai besirūpinantis lietuvių sielovada. Bet kieto būdo žemaitis nesutarė su Šv. Petro bažnyčios komitetu - jie jo neišleido. Komitetas manė, kad jie turi teisę išsirinkti kleboną ir Gričiaus, daug kartų vyskupo pasiūlyto, jokių būdų nenorėjo. Galų gale, gavo Joną Žilinską iš Plymouth (PA), literatūroje žinomą kaip Žilius... Jis parašęs poezijos knygelių (“Dainų pynės”, 1907), istorinių-mitologinių esė (“Palemonas ir jo padermė”, 1928), išvertė A.Mickevičiaus kūrybos, buvo labai aktyvus prie menų, rašto ir mokslų (gamtos mokslus studijavo Harvarde, vėliau Zueriche), kas dar kartą parodo, kad kaip Lietuvoje, taip ir Amerikoje visa mūsų kultūra buvo perduodama per kunigus. Jis prisidėjo ir prie pirmojo Bos-

tono lietuvių laikraščio atsiradimo (“Keleivis”, 1905), kuris iš pradžių buvo tik bendro pobūdžio informacinis laikraštis, o nuo 1908 m. - socialistų organas. Vėliau, jau Tomo Žilinskio (J.Ž. pusbrolio), antro Šv.Petro bažnyčios klebono dėka, 1915 metais gimė antras Bostono laikraštis - “Darbininkas”, persikėlęs į Brooklyn’ą 1951 metais. Bostone tų laikraščių buvo ir daugiau. Kun. T.Žilinsko įpėdinis, kun. K.Urbonavičius irgi pasižymėjo literatūriniais gabumais - išvertė Mark Twain “Huckleberry Finn” ir Charles Dickens “Oliver Twist”. Tai vis geri mostai, kurie praturtino lietuvių išsilavinimą ir kalbą.

Nėra turbūt svarbaus lietuivio, kuris vienaip ar kitaip nebūtų apsilankęs Šv. Petro bažnyčioje.

Bostono lietuviai anuomet net turėjo savo garbės konsulą, ko dabar nebeturi, turėjo savo laikraščius, savo radijo programas, ko vėlgi dabar nebeturi, turėjo savo smuiko koncertus ir didelius chorus, ko dabar nebeturi. Turėjo savo leidyklą, paruošė ir išleido gigantišką projektą “Lietuvių Enciklopedija”, visur žinomą kaip bostoniškė, kurios nepalyginsi su dabartine “Visuotinė lietuvių enciklopedija”, leidžiama Lietuvoje. Užtenka paskaityti, kas

Vasario 16-tos minėjimo Clevelande prelegentas Algis Rukšėnas.
E. Klimo nuotr.

joje rašoma apie Bostono lietuivius ar apie Boliviją ir Argentiną, kad pamestum bet kokią pasitikėjimą...

Grįžtant prie Šv. Petro parapijos, nors vedama energingo ir jauno kunigo Stepono Žuko, ji nebeturi tos gyvasties, kurią kadaise turėjo. Nėra turbūt ir kon-

troversijų, kurias supo pirmi dešimtmečiai tarp socialistų, ateistų, katalikų ir nepriklausomų.

Vieno negalime pamiršti: kai atėjo laikas Lietuvos pirmajai nepriklausomybei, Šv. Petro parapijiečiai per 3 metus (1918-1922) surinko 700 tūkst. dolerių, kurie buvo panaudoti sava-

norių kariuomenei. Tai dar kartą parodo, kiek istorijos slepia tos tylios parapijos, išsklaidytos po plačią Ameriką.

Prie parapijos veikė mokyklos - reguliari mokykla nuo 1948 m., dėka kun. Pranciškaus Virmausko triūso, kur savo laikui mokėsi virš 500 mokinių. Vyko taip pat vasaros ir šeštadieninės mokyklos, kuriose dėstė visas pulkas naujai atvykusių lietuvių: Bernardas Brazdžionis, Ona Girmiuvienė, V.Kulbokienė, Henrikas Kačinskas, S.Lizdenienė ir kt. Bostono li-tuanistinės mokyklos mokiniai ir mokytojai pradėdavo ir užbaigdavo savo metus Šv.Petro bažnyčioje.

Bostone, nors tarp naujų at-eivių ir dipukų užtektų žmonių viskam, kažkas suparalyžiavo koloniją. Daug kas nusprendė vengti tų poros parengimų, kurie vyksta dėka Zitos Krukonienės ir jos štabo. Laisvas kraštas! Tarp kitko, tas fenomenas pastebimas daug kur. Bet Šv. Petro parapija dar įstengia sujungti visą bendruomenę, ir šiandien vis dažniau matosi seni ir nauji ateiviai, kurie pasi-ilgsta lietuviško žodžio ir lietuviškų giesmių. Seniai Jeronimo Kačinsko vadovaujamas choras, nors daug mažesnis ir su nauju vadovu, toliau tęsė jo 50 metų tradiciją. Tai vis naujo klebono kun. Žuko dėka.

Algirdas Vokietaitis

SLAPTA MISIJA Į ŠVEDIJĄ

VIII

Į pamokslą pabaigą dar pridėjo, kad kelionės tęsti negalys leisti, nes mūsų laivas perkrautas ir dėl to plaukti tokia maža valtimi su moterimis ir net kūdikiu, esą labai pavojinga.

Matydamas, kad jokie argumentai vokiečių kapitono neįtikins ir jo nusistatymo nepakeis, buvau priverstas baigti beprasmį dialogą ir pasiduoti jėgai. Bendrakeiviams paaiškinau padėtį - kapitono sprendimą parvežti mus atgal ir pažadą paleisti į laisvę. Kapitonas davė įsakymą savo įgulai perkelti mus į laivą.

Man dabar reikėjo greitai apsispręsti, ką daryti su slaptu VLIK’o įgaliojimu Kairiui, kurį laikiau kišenėje. Kadangi buvo pasirašytas tikromis pavardėmis, tai patekęs į vokiečių rankas, aiškiai inkriminuotų ne vien Kairį, bet ypatingai įgaliojimą pasirašiusius VLIK Prezidiumo narius, pasilikusius Lietuvoje ar jau išvykusius į Vokietiją. O ką daryti su jūreivišku maišu, pilnu pagrindinės antinacinės literatūros? Jo turinio atskleidimas багаžo kratos atveju įtrauktų

į pavojų ne vien mane su Kairiu, bet ir kitus keliautojus. Gestapui būtų proga visus įtartiesant antinacinės organizacijos nariais. Tad reikėjo greitai veikti, nes jau vokiečių kareiviai pradėjo kelti moteris ir kūdiki į laivą.

Pirmiausia turėjau atsikratyti voko su slaptu VLIK dokumentu. Įmetus į jūrą greitai nenusukęs. Atsiminiau, kad kišenėje turiu lenktinį peilį. Šovė mintis jo pagalba nugramzdinti voką. Tad, pasinaudodamas sumišimu, keliant vis dar verkiančias moteris, įspraudžiau voką tarp peilio asmenų ir nežymiai per bortą nuleidau į vandenį...

Vos spėjęs atsikratyti inkriminuojančio dokumento, su pasibaisėjimu pamačiau, kad vokiečiai, kartu su kita keliautojų manta, velka į savo laivą jūreivišką maišą...

Kapitonui pranešus, kad mūsų laivą buksyruos, pasi-prašiau palikti mane vairuoti. Tikėjausi stebuklo, kad prietemoje galėčiau iššokti į jūrą ir plaukiant pabėgti (tuo metu buvau gan pajėgus plaukikas). Kapitonas sutiko ir leido

pasilikti laive, bet, naikintojui pasileidus plaukti visu greičiu, mano laivelis atsistojo piestu, o aš iki pusės pasinėriau į vandenį. Tada kapitonas sustabdė laivą ir įsakė man persikelti į naikintoją, o mūsų laiveliui leido nuskęsti...

Denyje radau triukšmą ir sąmyšį: moterys aimanavo, o vokiečiai jūreiviai bandė jas raminti ir ieškoti pieno kūdikiui. Mūsų manta buvo surikiuota laivo denyje, kartu ir mums rūpimas maišas. Reikėjo skubiai sugalvoti būdą atsikratyti jo turiniu. Tarėmės su Kairiu, kaip tai padaryti. Man atrodė, kad vienintelė galimybė - laivo išvietė. Stebėdamas ar manęs kas neseka, nusėlinau pasižvalgyti. Atrodė viskas tvarkoje - mesti popieriai nu-eitų tiesiai į jūrą. Tad nedelsdami, kol denyje dar tęsėsi triukšmas ir žmonių judėjimas, mudu su Kairiu pradėjome vykdyti planą: prisikimšę į kišenes popierių iš maišo, pasikeisdami siuvome į išvietę ir atgal ir per 10-15 minučių ištuštinome visą maišą, paleisdami pagrindinius laikraščius ir archyvinę VLIK’o medžiagą į

Baltijos dugną. Kad išvengčiau įtarimo per galimą Gestapo kratą, tuo pačiu būdu atsikračiau ir dar likusios svetimos valiutos.

Atlikę šią operaciją, mudu galėjome lengviau atsikvėpti. Pasijutome “švarūs” ir nesibijojome jokios kratos. Be to, tikėjomės, kad padirbti asmens dokumentai galės išgelbėti mūsų kailius.

Taip tęsėme nelinksmą kelionę vis dar nežinioje, į kokį uostą mus gabena vokiškas karolaiavas.

Apie 4 val. po pietų pagaliau pamatėme, kad atveža į Liepoją, taigi į Latviją. Įplaukėme į uostą. Krantinėje, prie kurios artinosi laivas, pamatėme, uniformuotus SD sargybinius. Supratome, kokių “svečių” jie laukia. Rimtai susirūpinome, ką gestapininkai mums darys. Pykome ant nelemtojo kapitono, žadėjusio laisvę, o jis, turbūt, perspėjo Gestapą apie “radinį” Baltijos jūroje.

Sukrėsti tokio nelaukto ir grėsmingo sutikimo Liepojos uoste, vienas po kito išlipome į krantinę, kur tuojau buvome apsupti ginkluotų SD sargybinių ir su visa manta atlydėti į Liepojos Gestapo būstinę. Po trumpo apklausinėjimo kas esame ir kodėl bėgome į Švediją, visi buvome sargybos nu-

lydėti į centrinę Liepojos kalėjimą. Kalėjimo registracijos knygoje mūsų grupė buvo įrašyta kaip “Schwedenfluechtlinge” (bėgliai į Švediją). Kai-ris, pagal jo turimą padirbtą pasą, buvo įregistruotas kaip Juozas Kaminskas, o aš kaip Jonas Bartkus. Žvejų ir Švedo šeimos užsirašė tikrosiomis pavardėmis.

Po tos procedūros ir mūsų багаžo patikrinimo, moteris ir kūdikį atskyrė nuo vyrų ir patalpino moterų fligelyje, gi mus vyrus - tris žvejus, Kairį, brolius Švedus ir mane suvarė į vieną kamerą.

Kalėjimo direktorius ir visi sargai bei prižiūrėtojai buvo latviai, bet jie, deja, daug simpatijų “braliams” lietuviams nerodė.

Jau kitą dieną pasiekė tragiška žinia, kad jauniausias mūsų grupės kalinys - šešių savaičių kūdikis - dėl pieno stokos mirė. Liūdėjome kartu su kūdikio tėvu ir piktinomės vokiečiais, uždariusiais niekuo nekaltą jauną moterį su kūdikiu į kalėjimą. Tai buvo pirmoji nekaltą auką vokiečių laivo kapitono, sutrukdžiusio mūsų kelionę ir išdavusio mus Gestapui.

Teisinė mūsų padėtis kalėjime, vokiečių akimis žiūrint, buvo labai savotiška.

(Bus daugiau)

ŠIŲ METŲ VASARIO 16 LIETUVOJE

Antanas Dundzila

Čia bus asmeniniai įspūdžiai iš Vasario 16 renginių Lietuvoje. Jie išgyventi, brangūs ir nekasdieniški, nes savo vieta bei turiniu skyrėsi nuo įprastų išeivijos renginių. Juose buvo jau didokos minios tarpe. Minioje buvo netikėtai daug jaunimo, vyravo pakili nuotaika.

Ši Vasario 16-ji Kaune man buvo pirmoji po 1944 metų. 1944, turbūt, viešų iškilmių nebuvo, nes gyvenome žiauriose vokiečių okupacijos replėse ir artėjančio bolševizmo rūpestyje. Šiuokart visi, su kuriais kalbėjau, šių metų švente džiaugėsi ir sakė, kad buvo daug geriau, negu 2003, 2002... Ar tai nerodo, kad tautinis atgimimas krašte vėl atstatomas į savo vietą? Ar ne puiku?!

Šventės išvakarės praleidome tikrai "kitaip", nuo Kauno 30 km. į pietryčius esančio Kruonio miestelio apylinkėse. Ten Vasario 16 išvakarėse nuo 1990 m. vyksta žuvusiųjų partizanų paminėjimas. 5 val. vakaro - pilnutėlėje bažnyčioje šv. Mišios, kurias laikė vysk. J. Matulaitis. Po Mišių žvakėmis ir uždegtais laužais nušviestu keliu visi ėjome į mišką, kur prie didžiojo laužo buvo tęsimos iškilmės. Ta vieta svarbi tuo, kad 1946 ten žuvo ir buvo užkasti trys trispalvė kėlė partizanai: Jurgis Krušinskas - Žiedelis, Stasys Lekavičius - Gulbinas ir Pranas Žukauskas - Šalmas. Savo pyktį okupantas jiems išreiškė ant jų lavonų pakasdamas negyvą šunį.

Didžiojo laužo šviesoje stūk-

so okupaciją matę medžiai, ant kurių prikalta net 30 baltų kryželių, bylojančių apie kitus tos apylinkės partizanus.

Viso dalyvavo 700-1,000 žmonių, daug jaunimo. Maždaug 8 val. vakaro, ledėjant keliams, pajudėjome Kauno link.

Šis renginys - tai labai gražus asmeninės iniciatyvos pavvyzdys. Nuo pat pradžios jį rengia du Rumšiškių visuomenininkai - Eligijus Morkūnas ir Vytautas Markevičius.

Pirmadienį, Vasario 16-ją, pradėjome 10 val. ryto su šv. Mišiomis Kauno Įgulos bažnyčioje. Susirinko apypilnė bažnyčia žmonių, vėl - džiugu - jų tarpe daug jaunimo. Ypač įspūdingas buvo talentingai pasakytas, šventei pritaikytas pamokslas. Pamokslininkas pradėjo su mintimis apie laisvės ir nepriklausomybės džiaugsmą, tačiau teigė, kad vis tai neša atsakomybę, pareigos našta, gal net bausmę. Pamaldos praręstos muzika ir 2003 Amerikoje pasirodžiusio aktoriaus V. Stančiko deklamacijomis. Viskam pasibaigus, dalyviai patraukė į iškilmes Karo Muziejaus sodelyje.

Karo Muziejaus aikštėje, nežiūrint šaltoko oro - minia žmonių, vėliavos, eisenos, miesto valdžia. Buvo ir naujovių, kaip rašė spauda - su geltonais, žaliais ir raudonais popieriniais cilindriais žygiavo studentijos dalis. Buvo ir studentų korporacijų: atpažinau Korp! Neo-Lithuania vėliavą bei spalvas. Trys solistai prie

Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserų JAV rytinio pakraščio rėmėjų valdybos nariai Juozas Rygelis, Romas Drazdauskas, Gita Kupčinskienė, Sofija Šakalienė, dr. Česlovas Masaitis ir Gintarė Ivaškienė sveikina Lietuvos vyriausiąją ses. Ignę Marijošiūtę ir JAV provincijos vyriausiąją ses. Paulę Savickaite Rasos Lilijos Kulbienės nuotr.

BROLIŲ KONCERTAS

Kai susibūrė dabartinė Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų rytinio Amerikos pakraščio rėmėjų valdyba, seselės turėjo du prašymus: padėti įtraukti naujai atvykusius lietuvius į mūsų krikščioniškos bendruomenės veiklą ir padėti Neringos stovyklai išsilaikyti finansiskai, kad galėtų toliau tęsti kilnų darbą auklėjant jaunimą krikščioniškoje, tautiškoje

mikrofonų, miniai pritariant, sugiedojo Himną ir keletą patriotinių dainų. Paleisti trys šūviai iš 19 a. patrankos, turbūt, pakulomis užkimštos... Kai kurie vaikščiojo kepurėn įsisegę specialiai pagamintas trispalviukes. Gėlės ant Nežinomąjo Kareivio kapo... Ant kapo liepsnojanti amžinoji ugnis ir šventiška Vasario 16 nuotaika šildė tikrai visus.

dvasioje. Pastaruoju tikslu jau šešti metai iš eilės rėmėjai ruošia pavasarinį religinės muzikos koncertą. Džiugu, kad šiais metais pasirodys du jauni talentai iš Lietuvos, prieš keletą metų persikėlę tobulintis į JAV. Tai smuikininkas Dainius Puodžiukas ir jo brolis pianistas Aidas Puodžiukas.

D. ir A. Puodžiukai baigė M.K.Čiurliono menų gimnaziją ir Lietuvos muzikos akademiją Vilniuje. Dainius atvyko į Ameriką studijuoti Boston University College of Fine Arts prestižinėje Artist Diploma programoje, kurią baigė 2003 m. su pagyrimu. Dabar studijuoja Longy School of Music žymios smuikininkės ir pedagogės iš Lietuvos Danos Pomerants-Mazurkevich smuiko klasėje. Aidas pradėjo studijas Amerikoje Julliard School of

Music New York'e. Šiuo metu jis tobulinasi Boston University College of Fine Arts Artist Diploma programoje pasaulinio garso profesoriaus Anthony di Bonaventura klasėje. D. ir A. Puodžiukai yra pasirodę ne tik Lietuvoje bet ir daugelyje tarptautinių festivalių. Abu yra daugelio tarptautinių konkursų laureatai.

Pavasario koncertas įvyks 2004 m. kovo 28 d. 2:00 pp., Nekaltai Pradėtosios Marijos seselių sodyboje Putnam, CT. Visi kviečiami atsilankyti ir išgirsti kylančių žvaigždžių atliekamo koncerto. Negalintys dalyvauti, tačiau norintys paremti stovyklą, kviečiame čekius rašyti Camp Neringa vardu ir siųsti šiuo adresu: NERINGA, 600 Liberty Highway, Putnam, CT 06260

Gita Kupčinskienė

MINĖJIMAS KRUONIO MIŠKE VYKSTA NUO 1990 M.

1989 m. iš Kruonio miško giminių, ypač Aldonos Rudauskienės, iniciatyva, buvo perkelti trijų partizanų - Jurgio Krušinsko-Žiedelio, Stasio Lekavičiaus-Gulbino ir Prano Žukausko-Šalmo palaikai į Garliavos kapines. Partizanai žuvo 1946 metais vasario 16 išvakarėse - ėjo kelti Lietuvos tautinę vėliavą (pagal kitą versiją - ėjo vaduoti jaunuolių, kurie, iškėlę vėliavą, pateko į sribų rankas) ir papuolė į pasalą. Stribai du iš jų nušovė, o trečiasis, atrodo, Žukauskas, susisprogdino. Visi trys buvo pamesti Kruonio aikštėje ir ten gulėjo užpustyti. Paskui juos surišo spygliuota viela, prie rogių prikabino ir nuvilko į Šilėlį, ir prie kelelio paliko, užmetę šakomis.

Perlaidotų palaikų vietoje E.J. Morkūno iniciatyva ir pagal jo projektą pastatytas stogastulpis. Stogastulpį pagamino V.A. Markevičius, metalinę viršūnę ir Jėzaus Nazariečio skulptūrą - E.J. Morkūnas. G.T. Morkūnienė parinko Kalniškių partizanų dainos tekstą, kuris buvo išgraviruotas varinėje lentelėje ir prikaltas prie stogastulpio liemens. Priekinėje stogastulpio dalyje buvo išgraviruotos partizanų pavardės, deja, ši lentelė jau nuplėšta. Pastatytas stogastulpis buvo pašventintas 1990 m. Vasario 16-sios proga. Iškilmėse dalyvavo apie 30 žmonių. Vėliau pagal S. Petrausko projektą A. Šalkauskas pagamino kryžių, kuris pastatytas toje vietoje, kur pagal žmonių pasakojimus, užkasta dar apie 30 partizanų. V.A. Markevičiaus ir E.J. Morkūno sumanymu pagaminta 30 kryželių, kurie sukabinti į medžius apie didįjį kryžių. Visam tam darbui didelį dėmesį skyrė J. Kairiūkštis, Kruonio girininkas, vėliau seniūnas. Dabar kasmet ten vyksta iškilmės, paminint Vasario 16-ąją ir pagerbiant žuvusius partizanus. Sutemus, po pamaldų Kruonio bažnyčioje, renkasi žmonės miestelio aikštėje, uždega žvakeles ten, kur gulėjo išniekinti partizanų kūnai, kur dabar stovi medinis paminklas. Iš aikštės eisena su vėliavomis, deglais, partizanų dainomis žygiuoja 1400 m į mišką. Šis kelias kartais nužymimas degančiomis žvakelėmis. Miške būna sukrauti laužai, prie paminklų šviečia žvakelės. Čia susirenka vietos gyventojai, aplinkinių mokyklų moksleiviai, atvyksta keli autobusai iš Kaišiadorių, Kauno. Atvyksta Jūrų skautai, šauliai, SKAT'o vyrai saliuotuoja ginklais. Čia prie laužų - plazdenančios vėliavos, čia sakomos kalbos, dalijamasi prisiminimais, dainuojamos karo ir tremtinių dainos, pasirodo jaunimo organizacijos, sušalusius kareiviai pavaišina koše. Sukuriama tokia atmosfera, kokios niekad nepatirsi parketu išklotose iškilmių salėse. Ir niekis, kad kojos peršlapusios, šildaisi tik prie laužo, pušų ir eglių prieglobstyje.

Pianistas Aidas Puodžiukas ir smuikininkas Dainius Puodžiukas

LIETUVA IR PASAULIS

UŽUOJAUTA, ŽUVUS MAKEDONIJOS PREZIDENTUI

Lietuvos prezidentas Rolandas Paksas pareiškė užuojautą, tragiškai žuvus Makedonijos prezidentui Borisui Traikovskiui.

Makedonijos prezidentas B. Traikovskis žuvo vasario 26 d. Bosnijoje, jo lėktuvui per rūką atsitrenkus į kalną. 47 metų B. Traikovskis skrido į ekonomikos konferenciją Bosnijos pietuose esančiame Mostare.

“Lietuvą giliai sukrėtė žinia apie šiandien Bosnijoje ir Hercegovinoje įvykusią lėktuvo katastrofą, kurios metu žuvo Makedonijos prezidentas”, rašoma R. Pakso telegramoje. Netekus šalies vadovo, prezidentas R. Paksas savo ir visų Lietuvos žmonių vardu pareiškė nuoširdžią užuojautą žuvusiųjų šeimoms ir artimiesiems bei visiems Makedonijos žmonėms.

ŽUVĘS MAKEDONIJOS PREZIDENTAS - ŽMOGUS, KOKIŲ TRŪKO BALKANAMS

Lėktuvo katastrofoje žuvęs Makedonijos prezidentas Borisas Traikovskis buvo asmenybė, suvaidinusi ypatingai svarbų vaidmenį stiprinant taiką Balkanuose, BNS teigė Lietuvos užsienio reikalų ministras Antanas Valionis. “Tai buvo plačių pažiūrų žmogus, kokių dar trūksta Balkanų regione”.

Jis teigė arčiau pažinęs B. Traikovskį per vizitus į Balkanus, kai 2001-2002 metais Lietuva pirmininkavo Europos Tarybos Ministrų komitetui, vėliau nesyk bendravo per įvairius tarptautinius forumus. “Borisas Traikovskis buvo šviesi, liberali asmenybė, kuri sudėtingu Makedonijai metu, ypač 2001-2002 metais, suvaidino svarbų vaidmenį derybomis su albanų sukilėliais stabilizuojant situaciją šioje šalyje”, - sakė A. Valionis. Pasak jo, Makedonijos prezidentas buvo “lengvai bendraujantis, populiarius, įtakingas ir labai gerbiamas vadovas”.

VILNIUJE PRISTATOMOS LIETUVOS GALIMYBĖS ES PAGALBOS PROJEKTUOSE

Lietuvai gegužės 1-ąją įstojus į Europos Sąjungą, šalies verslininkai, nevyriausybinių organizacijų (NVO) atstovai galės dalyvauti ES pagalbos projektuose trečiosioms šalims.

Vilniuje Europos Komisijos ir jos koordinuojamą užsienio pagalbos politiką įgyvendinančios institucijos “EuropeAid” atstovų delegacija pristatė ES pagalbos politiką ir galimybes bei sąlygas dalyvauti ES pagalbos programose ir projektuose.

Pasak URM pranešimo spaudai, per vykdomą plėtros ir pagalbos politiką ES siekia kovoti su skurdu bei badu, žmogaus teisių pažeidimais besivystančiose šalyse, prisidėti prie konfliktų ir nestabilumo židinių mažinimo pasaulyje.

Kaip sakė URM sekretorius Šarūnas Adomavičius, “plėtros ir pagalbos politika - tai visų išsivysčiusių šalių neatskiriama užsienio politikos dalis. Ja siekiama garantuoti taiką, ekonominį augimą bei socialinį pastovumą pasaulyje, mažinti skirtumus tarp išsivysčiusių ir besivystančių šalių”.

Praėjusiais metais Vyriausybė patvirtino Lietuvos plėtros ir pagalbos nuostatus 2003-2005 m., pagal kuriuos Lietuva teiks pagalbą Baltarusijai, Ukrainai, Rusijos Karaliaučiaus sričiai, Moldovai, Kaukazo šalims, Afganistanui ir Irakui. Š. Adomavičiaus teigimu, Lietuvai tai yra prioritetinės šalys ir regionai.

2002 m. Lietuva plėtros ir pagalbos politikai skyrė apie 11 mln. litų. Dalis šių lėšų teko humanitarinei pagalbai, taip pat dvišaliams projektams, pavyzdžiui, “Ukrainos valstybės tarnautojų mokymas, “Pietų Kaukazo NVO stiprinimas”.

ES šalys plėtros ir pagalbos projektams bei programos kasmet skiria beveik 30 milijardų eurų, Europos Komisija, kaip Europos Bendrijų atstovaujamoji institucija, prideda dar maždaug 6,5 milijardus eurų (2002 m.). Kartu sudėjus, tai sudaro daugiau nei pusę visos pasaulyje per metus suteikiamos pagalbos.

ES teikia pagalbą daugiau kaip 160 šalių, teritorijų ir organizacijų visuose žemynuose. “Europe Aid” delegacijos atstovo Constantino Stathopoulos teigimu, praėjusiais metais ES 400 mln. eurų skyrė TACIS programai, skirtai NVS šalims, 800 mln. eurų - Balkanų šalims.

Pasak delegacijos narių, Lietuva gerai suvokia perėjimo iš planinės į rinkos ekonomiką sunkumus, nes pati tai patyrė, todėl dabar yra sukaupusi nemažai patirties, kuria gali pasidalinti su kitomis šalimis. Taip pat, “EuropeAid” atstovų teigimu, dalyvavimas pagalbos projektuose yra gera galimybė susigrąžinti dalį į ES biudžetą mokamų lėšų, nes pinigai paramos plėtros ir pagalbai programos skiriamos iš ES biudžeto. Be to, tai puiki galimybė užsidirbti Lietuvos verslininkams.

URM Daugiašalių santykių departamento direktorius Rokas Bernotas taip pat pabrėžė, kad Lietuvai įstojus į ES, jos atstovai dalyvaus sprendimų priėmimo, kam teikti pagalbą. Todėl “EuropeAid” atstovai susitiko ir su Lietuvos ministerijų bei kitų valstybinių institucijų atstovais.

LGITIC inf.

PABALTIEČIŲ POSĖDIS VALSTYBĖS DEPARTAMENTE

Vasario 18 d. JAV Valstybės Departamente Vašingtone buvo priimti ALTo bei kitų pabaltiečių atstovai pasitarimui Baltijos kraštų reikalais. Vienas iš jų yra JAV pagalba siekiant įvesti demokratiją Baltarusijoje, kurios valstybinė siena ribojasi su Lietuva ir Latvija. Jungtinis Pabaltiečių Komitetas taip pat remia pastangas, kad šis klausimas būtų įteisintas atitinkamu įstatymu JAV Kongrese.

Nuotraukoje (iš kairės): Mark Taplin (Valstybės departamento direktorius Ukrainos, Moldovos ir Baltarusijos reikalams), Maria Germano (Valstybės departamento Pabaltijo reikalų vedėja), Karl Altai (JBANC vykdytysis direktorius), dr. Ramūnas Kondratas (Amerikos lietuvių tarybos atstovas JBANC), Simonas Girdzijauskas (JBANC projektų vadovas ir ALTo įgaliotinis Vidurio ir Rytų Europos koalicijoje), Robert Hilton (e-PINE koordinatorius ir Pabaltijo reikalų vedėjas), Judith Cefkin (Šiaurės ir Pabaltijo atstovybės direktorė), Janis Bolsteins (JBANC pirmininkas, Amerikos latvių sąjungos atstovas).

JBANC atstovauja Amerikos estų tarybą, Amerikos latvių sąjungą ir Amerikos lietuvių tarybą.

LIETUVOS LENKAI REMIA R. PAKSĄ

Baltos ir raudonos vėliavos mitinguose plevėsuoja šalia Lietuvos trispalvių. Šito nebuvu nuo 1991 metų sausio, kai Lietuvos lenkai solidarizavosi su lietuviais, kovojančiais dėl nepriklausomybės. Šįsyk jie remia Rolandą Paksą. Prezidentas jiems yra kovos su korumpuota “valdžios grupuote” simbolis, rašo Lenkijos dienraštis *Gazeta Wyborcza*.

“Banditai, piktadariai viską išvogė, net ir mūsų žemę. Kai tik R. Paksas paskelbė įvesias tvarką, iškart buvo nuspręsta jį nušalinti. Neatiduosime mūsų prezidento”, - neslepia emocijų pensininkė Valerija, atėjusi į mitingą prie parlamento. Lenkijos vėliavos nustebino net ir patį Lietuvos lenkų rinkimų akcijos vadovą Valdemarą Tomaševskį.

“Tai - ne mūsų iniciatyva. Nežinau, iš kur jos čia atsirado. Mes šių mitingų neorganizuojame. Lenkų partija nesikiša į šį konfliktą”, - kelis kartus tikino žurnalistus LLRA vadas viename iš mitingų. Bet jis pats dalyvavo renginyje ir teigė atėjęs kaip privatus asmuo pasakyti susirinkusiems, kad pulti prezidentą yra nekrikščioniška. Be to, anot jo, R. Paksas nėra tiek kaltas, kad jį iškart reikėtų nušalinti. Prezidentas ir jo aplinka, kaip sakė V. Tomaševskis, ištiesė ranką lenkams. Pavyzdžiui, R. Pakso patarėja Vitalė Vinickienė ryžtingai stojo prieš planus uždaryti Vil-

niaus centre esančią ligoninę, aptarnaujančią Vilniaus rajono gyventojus, daugiausia - lenkus.

Pasak visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centro “Vilmorus” vadovo Vlado Gaidžio, prezidentą R. Paksą remia mažas pajamas gaunantys, mažiau išsilavinę ir permainingomis nusivylę žmonės. “Vilniaus krašte gyvenantys lenkai nepasitiki politiniu elitu. Jie piktinasi korumpuotais politikais ir valdininkais, kurie grobia jų tėvų žemę, neleidžia vartoti gimtosios kalbos viešose vietose. Be to, kaimas nejaučia ekonomikos augimo, apie kurį taip garsiai skelbiama”, - sako savaitraščio *Tygodnik Wilenszczyzny* žurnalistas Tadeušas Andžejevskis.

Kaip pažymi Lenkijos žiniasklaida, R. Paksas Lietuvos lenkų simpatijas pelnė ne tik tuo, kad, eidamas premjero pareigas, paskyrė LLRA atstovus į aukštus postus, bet ir tuo, kad pareikalavo nubausti žemgrobius. Mat žemės grąžinimas jau ne vienerius metus yra viena opiausių lenkų mažumos problemų.

Interviu Lenkijos laikraščiu *Rzeczpospolita* LLRA vadovas V. Tomaševskis pareiškė, kad šiai organizacijai atstovaujantys Lietuvos Seimo nariai nedalyvaus balsavime dėl prezidento R. Pakso apkalto.

“Neturime moralinės teisės dalyvauti šiame balsavime. prezidentui pateikti kaltinimai - pernelyg paviršutiniški”, - sakė V. Tomaševskis po susitikimo su R. Paksu. Jo nuomone, visi kaltinimai yra susiję su prezidento sprendimu suteikti Lietuvos pilietybę dosniausiam savo rėmėjui Jurijui Borisovui, o šito per mažą, kad būtų atstatydintas per visuotinius rinkimus išrinktas valstybės vadovas. “Seimas kasmet priima po keliolika įstatymų, prieštaraujančių Konstitucijai, bet dėl to nė karto nebuvo apkaltintas. Klaidų nedaro tik tie, kurie nieko nedirba”, - mano V. Tomaševskis. Pasak jo, Vilniaus krašte prezidentą remia apie 80 procentų gyventojų. “Čia nuotikos nesiskiria nuo nuotaikų kituose Lietuvos rajonuose”, - pridūrė V. Tomaševskis.

Eltos inf.

Prezidentas priėmė Ukrainos užsienio reikalų ministrą

Vasario 26 d. (ELTA). Prezidentas R. Paksas priėmė Lietuvos su oficialiu vizitu viešintį Ukrainos užsienio reikalų ministrą Konstantiną Griščenką. Susitikime aptarti Europoje vykstantys politiniai integraciniai procesai, dvišaliai santykiai, ekonominis bendradarbiavimas, atskirų institucijų veikla siekiant stiprinti partnerystę. Lietuvos vadovas pareiškė, kad mūsų šalis yra pasirengusi aktyviai remti Ukrainos euroatlantinius siekius.

PAKILI ŠVENTĖ

Vytautas Matulionis

Lietuvos nepriklausomybės švenčių (Vasario 16-tos ir Kovo 11-tos) minėjimas, 2004.02.15. 1:00 val. p.p., Clevelando lietuvių namų virtutinėje salėje. Rengėjai: JAV LB Clevelando apylinkė ir ALT Clevelando skyrius. Meninėje programos dalyje - senojo lietuvių folkloro ansamblis JORĖ, susidedantis iš Washingtono ir Baltimorės apylinkėse gyvenančių naujai atvykusių lietuvių ir Clevelando lietuvių jaunimo tautinių šokių vienetas ŠVYTURYS. Į maždaug tris valandas trukusį minėjimą susirinko gal 250 žmonių.

Šventė pradėta JAV ir Lietuvos himnais, šį kartą visų susirinkusiųjų sugiedotais stebėtinai darniais, vadovaujant solistei Aldonai Stempužienei. Po kun. Gedimino Kijausko sukalbėtos maldos ir jau pabodusių ir bereikšmių proklamacijų, pristatymų, sveikinimų, linkėjimų ir t.t., atsistojimu buvo sutikta Clevelando merė Jane Campbell į minėjimą pavėlavusi dėl ankstesnių išipareigojimų. Ji savo kalboje pasidžiaugė svariu Clevelando lietuvių bendruomenės įnašu į šio miesto gyvenimą, kviesdama ir toliau uoliai jame dalyvauti. Tačiau “rimtosios” šio minėjimo dalies “inkaru” buvo International Services Center vykdomojo direktoriaus Algio Rukšėno kalba. Iš neįprastų ir įdomių žiūros taškų, jis pažvelgė į sunkų Lietuvos kelią į nepriklausomybę, kruopščiai įvertino dabartinę mūsų krašto padėtį, priminė Lietuvos valstybiškumui ir tautiškumui grėsiančius pavojus ir pažėrė eilę gerai išmąstytų išvadų Lietuvai žengiant į Europos tautų bendruomenę. Minėjime buvo ir premijų įteikimas trims Balio Gaidžiūno įsteigtų jaunimo poezijos varžybų laimėtojams. Antros ir trečios vietos laimėtojams neatvykus, savo poeziją skaitė tik pirmos vietos laimėtoja clevelandietė Vaiva Bučmytė. Kodėl negalėjo būti perskaityti antros ir trečios vietos laimėtojų kūriniai? Dažnai poezija skamba daug geriau skaitoma ne pačių autorių.

Meniniu atžvilgiu, ši saulėta popietė buvo labai “liaudiška”. Nebuvo čia garsių, didžiabalsių dainininkų ar kitų žinomų menininkų. Tik senovės lietuvių muziką mylintys žmonės, kuriems svarbu ne lietuviškos muzikos “dailumas”, bet jos dar “neaptašytas” tikroviškumas. Akivaizdu, kad balsiniai neskaitlinga JORĖ tam tikslui yra pašventusi visas savo jėgas. Besiklausant aiškėja, kad tai

yra muzikalus, mokyklos dar “nesuapvalintų” balsų vienetas, dainuojantis gana siaurose ribose, neišsklystant iš seniausių (ir kartais grubokų) liaudiškumo rėmų. Jų rankose kanklės, lumzdeliai, cimbolai, smuikas ar dūdmaišis prabyla dar muzikinių naujovių neatmiešta senove. Toks šio vieneto ryžtas yra sveikintinas. Negalima pamiršti, kad, daugeliu atvejų, šiuolaikinė lietuvių muzika yra šių gilių liaudies šaknų maitintas ir subrandintas vaisius.

JORĖS koncerto programoje jokių muzikinių bei žodinių naujovių nebuvo. Jų dainos - tai dar neaptėmęs (ar neaptemdymas) senovės lietuvių žvilgsnis į gamtą, į žmogų, į jo silpnybes ir stiprybes, jo džiaugsmus ir vargus. Tad, dainoje *Ko dūmoji apvynėli?* girtuokliai pagirioja kažkur pasuolėję (kaip lietuviška!) o dainoje *Oi lunkela, lunkela* bernelių kraujas liejasi upe liais ir jį laka šunys “kaip levai”. Visai kitokia nuotaika spinduliuoja daina *Dvylika ariau*. Tai vestuvinių linksmybių srautas su sumania svočia ir jos puošniu karvojum. O dukrelės klausimai ir išmintingi, gyvenimo patirtimi grįsti motulės patarimai vaizdžiai atsiskleidžia dainoje *Motula mano, saulala*. Tačiau vyrų dainuojamoje *Žalioj girioj medeliai braškėjo* visai sugriau-namas nekaltas (ir gal apgaulingai išisaknijęs) liaudies bernelio-mergelės bendravimo įvaizdis. Merguželei primenama, kad ji su daug bernelių nakvojo ir daug žiedelių mūvėjo... Nors kai kam tai skamba nelabai patraukliai, tai yra mūsų liaudies išgyventa buitis, kurios iš tautinės sąmonės nebeįmanoma išbraukti, ar ją paneigti. Prie įvairios ir dar negirdėtos koncerto programos kažkaip nesiderino dainos *Bradesių valsas* ir *Kur giria žaliuoja*. Pastaroji skamba daug geriau dainuojama didelio choro, ji tiesiog prašyte prašosi gausesnių balsų. Į šią gerai visiems žinomą dainą būtų mielai įsijungę ir klausytojai, tačiau jie nebuvo pakviesti...

JORĖS pasišventimas šiai senosios lietuvių muzikos/dainos šakai džiugina, jos nuoširdumas įtikina, jos nesudėtingas jausmingumas traukia klausytoją. Vis dėlto, norėtusi stipresnio balsingumo, ypač dainuojant didesnėse scenose bei salėse. Tobulintina ir ryškintina sceninė kalba (net ir su mikrofonais, kurių naudojimas dar nepilnai įsisavintas).

Lietuvos Vyčiai Čikagoje savo “Lietuvos prisiminimų” pokylyje pagerbė *Draugo* dienraštį, šiemet minint 95-tuosius metus. Žymenį priėmusi, kalba dienraščio vyriausioji redaktorė Danutė Bindokienė. Z. Degučio nuotr.

Nors drąsesnio, tikslingesnio, geriau apgalvoto, sceninio judesio ir įgūdžio dar trūksta, dainininkų bendravimas su klausytojais buvo glaudus ir šiltas. Taip pat klausytojus ir dainininkus suartino įterpti sąmojinęgi tarmiški pasakojimai, aiškinimai apie dainų prasmę bei naudojamų instrumentų kilmę. Daug minėtų trūkumų galėtų ištaisyti atidus režisierius ar choreografas. Beje, kokia yra tikroji šokių *Padispanas* ir *Minjonas* kilmė? Juose jaučiama lyg ispanų ar prancūzų įtaka.

Šventės nuotaiką dar labiau praskaidrino Clevelando lietuvių gimnazistų tautinių šokių sambūris ŠVYTURYS. Malonu buvo stebėti jaunos, besišypsančius veidus ir vingrius, lanksčius kūnus beaudžiančius daugianytį mūsų tautinio šokio audinį. Jautėsi stipri vadovės Aušrinės Širvinskienės ranka, išsradingai išnaudojant labai jau ankštą šios salės šokių erdvę. Nors grakšti *Blezdینگėlė* negalėjo pilnai ir laisvai suplasnoti, o *Malūnas* nepajėgė savo sparnų plačiau išskleisti, jaunatvišku užsidegimu užsikrėtusių šokėjų pastangos žiūrovų buvo gražiai įvertintos.

Vyto Vaitkaus sudarytam muzikos įrašui skambant, penki šokiai - *Labas vakaras, sveteliai* (choreo. L. Kisielienės, muz. A. Lapinsko), *Rolenderis* (choreo. T. Kalibataitės, muz. A. Klovos), merginų *Blezdینگėlė* (kompozicija A. Rugytės-Bulotienės, muz. harm. S. Vainiūno), vaikinių sušoktas ir kiek į graikų vyrų šokį panašus *Pakeltkojis* (choreo. J. Lingio, muz. J. Švedo) ir nutruktagalviškai greitėjantis *Malūnas* (choreo. K. Marijošienės, muz. harm. J. Zdaniaus) įrodė šokėjų ištvermę, sugebėjimą suvokti šokiui būdingą nuotaiką ir ją atitinkamu judesiu išreikšti. Atskirai pažymėtina muzika *Blezdینگėlei*. Vietoj dažnai

girdimų skudučių ar akordeono, Stasys Vainiūnas čia įvedė tylų, bet skaidrų danguje nardančių šnekių kregždžių čiulbėjimą, čiauškėjimą kuris savo nuotaika labai tiko šiam, galbūt pačiam švelniausiam ir grakščiausiam, lietuvių tauti-

niam šokiui. Šie, tautinį meną pamilę jaunuoliai, nors dar tik bręstantys šokėjai, rūpestingų vadovų rankų ir vaizduotės vedami, jau žvelgia ir žengia į šviesią tautinio meno ateitį. Tai vilties kupinas ženklas.

GYDŪNO FONDO VASARIO 16-OSIOS PROGA STUDENTAMS (18-25-erių m.) A.A. PREL. PS. JUOZO PRUNSKIO VARDO RAŠINIŲ KONKURSAS

TEMOS

1. “Vydūnas” - asmenybė, meilė tėvynei, ryšis su ASS
2. “LSS įsikūrimas ir veikla Lietuvoje iki 1941 m.”
 - a. įžymūs vadai
 - b. ryšys su kariuomene
 - c. įnašas Lietuvai
3. “Kaip sustiprinti religinę skautišką programą?”

PREMIJOS

I vieta - 250 JAV dol.;

II vieta - 150 dol.;

III vieta - 100 dol.

REIKALAVIMAI

Rašinys arba projektas. Rašinys turėtų būti aštuonių mašinraščių rašytų puslapių. Projekto pasiūlymas/planas pirmiausia turi būti prisiųstas ir patvirtintas rašinių konkurso komisijos narių. Po to sektų projekto įvykdymas. Rašiniai ir projekto apibūdinimai turi būti atsiųsti rašinių komisijai ne vėliau 2004 m. rugsėjo 1 d. Rašiniai ir projektai pasirašomi slaptyvardžiu, įdedamas atskiras vokelis su vardu, pavarde, adresu, telefonu arba el. pašto adresu, taip pat kur rašantis studijuoja, kurie studijų metai.

Viską siųsti:

Vidai Brazaitytei

12 St. Moritz Dr. Unit 201

Palos Park, IL 60464

arba elektroniniu paštu:

vidab1213@hotmail.com

Premijos bus įteiktos ASS metinėje šventėje
2004 spalio mėnesį.

KAMERINIS “SEVILIJOS KIRPĖJAS”

Vilniuje vasario 24 d. Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro Operos studijos stažuotojai ir vadovai pristatė pirmąjį kamerinį spektaklį - Rosinio operos “Sevilijos kirpėjas” premjerą. Jaunieji operos solistai dainavo teatro Kamerinėje salėje.

Su Operos studijos nariais vaidmenis rengė studijos vadovas, profesorius Virgilijus Noreika. Spektaklio muzikinis vadovas - dirigentas Vytautas Viržonis, kamerinio spektaklio režisierius - Eligijus Domarkas, dailininkas - Henrikas Ciparis.

Garsiosios operos personažų partijas atliko Giedrius Prunskus, Mindaugas Zimkus, Aušra Liutkutė, Raimondas Baranauskas, Arūnas Viržbickas, Vaida Raginskytė, Deividas Staponkus, Rafailas Karpis, Jevgenijus Chrebtovas, Arūnas Dingelis.

Sstudija įkurta 2003 m. pradžioje, siekiant suteikti aukštąsias vokalo studijas baigusiems solistams sceninio darbo patirties.

ŽYDŲ VEIKLA NEPRIKLAUSOMOJE LIETUVOJE

Žydų karių, dalyvavusių kare dėl Lietuvos nepriklausomybės, sąjungos įstatai buvo įregistruoti 1933 m. spalio 17 d. Sąjunga turėjo tikslą prisidėti prie Lietuvos nepriklausomybės išsaugojimo, remti kariuomenę, rūpintis sąjungos narių kultūriniais ir ekonominiais klausimais.

1933 m. lapkričio 12 d. Kaune vykusiame šios sąjungos suvažiavime jos pirmininku išrinktas advokatas A. Goniovskis (vėliau, nuo 1934 m. - J. Goldbergas), vicepirmininku - advokatas J. Goldbergas, sekretoriumi ir išdininku - M. Bregšteinas. Dar vėliau į valdybos veiklą buvo įtraukti I. Lifšicas, D. Chasmanas, F. Padisonas ir kiti.

Minint sąjungos įsikūrimo 5-metį, Kaune 1938 m. spalio 22-24 d. įvyko buvusių karių žydų suvažiavimas. Dalyvavo 33 sąjungos skyrių atstovai. Apie tą suvažiavimą “Karys” rašė:

“Spalio 22 d. 22 val. Kari-ninkų ramovėje sąjunga su-ruošė balių. Spalio 23 diena buvo pradėta pamaldomis Choralinėje sinagogoje. Kalbą sakė dr. Feldšteinas, savo kalboje pabrėžęs ypatingus mūsų valstybės Prezidento nuopelnus tautai ir valstybei. Čia pat buvo pagerbti nepriklausomybės kovose žuvę žydai kariai. Pamaldose, be sąjungos narių, su vėliavom dar dalyvavo žydų studentų korporacijos ir sporto organizacijos. Specialios maldos buvo atlaikytos ir už asmenišką Tautos Vado laimę ir gerovę. Po pamaldų dalyviai hebrajiškai sugiedojo Tautos himną. 14 val. 30 min. suvažiavimo dalyviai (jų buvo per 400) su vėliavomis ir orkestru žygiavo pasveikinti Tautos Vadą. Pasirodžius Tautos Vadiui, dalyviai jį ilgai ir entuziastingai sveikino. Buvusių karių žydų vardu Tautos Vadą pasveikino sąjungos centro valdybos pirmininkas atsargos leitenantas advokatas Gold-bergas, priminęs, kad pavojaus valandą žydai su visa tau-ta pasiryžę eiti išvien. Tautos Vadas už sveikinimus ir linkėjimus nuoširdžiai padėkojo ir pasveikino sąjungą jos sukak-tuvių proga. - “**Neabejoju, kad prirėkę visi kaip vienas vėl stosite į eiles Tėvynės pašauk-**

ti. Būkite ryžtingi ir ištikimi mylimai Tėvynei!” - šituos paskutinius Tautos Vado žo-džius žydai, buvę kariai, paly-dėjo Tautos himnu ir triukš-mingomis ovacijomis. Iš prezi-dentūros - eisena į Karo muzie-jaus sodelį, Vytauto Didžiojo muziejaus apžiūrėjimas ir po to - išskilmės prie paminklo žuvusiems dėl Lietuvos Lais-vės. Lietuvos ir Latvijos žydų karių atstovai uždėjo vainikus. Kalbas sakė adv. Goniovskis ir Latvijos žydų karių atstovas Elijaševas. Lietuvos ir Latvijos himnais, vėliavų nuleidimo ap-eigomis bei maldomis pasibai-gė išskilmės Karo muziejaus so-delyje.

Tą pačią dieną, 20 val., Baltosios Gulbės salėje, daly-vaujant aukštiesiems svečiams ir žydų organizacijoms, sąjun-gos pirmininkas atidarė iškil-mingą suvažiavimo posėdį ir į garbės prezidiumą pakvietė at-vykusius aukštuosius svečius [...]. Sąjungos pirmininkas sa-vo kalboje tarp kitko nurodė sąjungos tikslus. Anot pirmi-ninko, svarbiausi Žydų karių sąjungos tikslai yra šie: 1) pri-sidėti prie Lietuvos nepriklau-somybės išlaikymo; 2) pri-traukti žydų visuomenę prie ginkluotųjų pajėgų rėmimo bei stiprinimo; 3) suartinti žydų vi-suomenę su kariuomene; 4) stiprinti kariuomenės ir vi-suomenės bendradarbiavimo ryšius; 5) kovoti su svetimų kalbų prasiskverbimu į žydų vi-suomenės tarpą. Viso to siekti privalo sąjungos leidžiamas lietuvių kalba savaitraštis “Apžvalga”. Toliau pirminin-kas užtikrino, kad sąjunga ir toliau eisianti tuo pačiu Tėvy-nei lojaliu keliu.[...]

Po kalbų sąjungos sekreto-rius Lifšicas perskaitė sveikini-mus, prisiųstus sąjungai jos penkmečio proga. Sveikinimų gauta iš ministro pirmininko V. Mirono, einančio krašto ap-saugos ministro pareigas ka-riuomenės vado brigados ge-nerolo Raštikio, Karo mokyk-los viršininko brigados gene-rolo Musteikio, atsargos briga-dos generolo Grigaliūno-Glo-vackio, Raseinių komendanto plk. Liosmano, Prekybos ir pramonės rūmų direktoriaus Baltuškos, kariuomenės žydų kapeliono rabino Sniego ir kt. (iš viso 50 sveikinimų iš Lietu-

Lietuvių Tautinės sąjungos vakarienės metu Čikagoje, Balzeko muziejaus salėje, dalelė svečių: Gražina Musteikienė, dr. Leonas Seibutis, Jūratė Variakojienė ir inž. Jonas Variakojis.

Romo Eidukevičiaus nuotr.

vos ir užsienio). Ministro pir-mininko ir kariuomenės vado sveikinimus lydėjo itin griaus-mingi ir entuziastiški va-lio[...]

1939 m. pabaigoje sąjun-goje buvo 2096 nariai, susijun-gę į 43 skyrius.

Sąjunga stengėsi vienyti visų socialinių sluoksnių žy-dus, priimant nariais kelta tik viena sąlyga - dalyvavimas kovose dėl Lietuvos Nepri-klausomybės. Sąjunga rėmė ir ragino kitus remti Ginklų fondą, dalyvaudavo šventi-niuose minėjimuose, leido lie-tuvių kalba laikraštį “Ap-žvalga” ir kt. Tačiau 1940 m. SSRS okupaciją sąjunga suti-ko sveikinimo pareiškimais. 1940 m. birželio 26 d. są-jungos Kauno skyriaus nariai priėmė tokią rezoliuciją: “Su-sirinkimas sveikina Liaudies Vyriausybę su J. Paleckiu prie-šaky, linki jai sėkmingo darbo išvesti Lietuvą į tikrą socia-listinę ateitį. [...] Susirinkimas karštai sveikina išlaisvintus politkalinius. Mes tik buvome Nepriklausomybės kovų daly-viai. Jūs gi kovotojai už laisvą Lietuvą. Susirinkimas svei-kina legalizuotą Komunistų partiją Lietuvoje ir jos Centro Komitetą. Susirinkimas karš-tai sveikina galingą raudonąją armiją, kuri padėjo mums išsilaisvinti iš vergijos pančių [...]”

Sąjunga kreipėsi į oku-pacinę valdžią, kad jai būtų leidžiama ir toliau veikti, kad “išvalius reakcinius elementus ir stoti mūsų dabartinės liau-dies vyriausybės sargyboje [...]”

Bet, nepaisant to kelia-klupsčiavimo prieš okupantus, sąjunga 1940 m. rugpjūčio 20 d. irgi buvo uždrausta.

Ištrauka iš
Algimanto Liekio knygos
“Lietuvių karyba ir
ginkluotė”, išleistos 2002 m.

TAUTŲ RŪMUOSE ATIDARYTA LIETUVOS SALĖ

Tautų rūmuose Ženevoje atidaryta Lietuvos salė. Idėja įrengti Lietuvos salę Tautų rūmuose gimė prieš keletą metų per Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus vizitą Ženevoje. Šiam sumanymui pritarė ir Ministras pirmininkas Algirdas Brazauskas.

Lietuvos salė Tautų rūmuose - tai posėdžiams skirta patalpa. Ji bus naudojama darbo susitikimams, deryboms. Salėje vyks įvairūs JT renginiai, kuriuose dalyvaus daugelio pasaulio valstybių atstovai. Visi salės baldai, kitos interjero detalės pagaminti Lietuvos įmonėse. Salę puošia ir dvi Vlado Vildžiūno skulptūros “M.K. Čiurlionis” bei “Mūza” iš Lietuvos valstybinio dailės muziejaus.

Eltos inf.

SKRYDIS IŠ NEW YORKO Į VILNIŲ IR ATGAL

(sugrįžti iki birželio 1 d.)

\$ 399 plus mokečiai

VYTIS TOURS
40-24 235th St.
Douglaston, NY 11363

Tel. 718-423-6161
800-778-9847

E-mail vyttours@earthlink.net

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASE - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

RENGINIŲ KALENDORIUS

KOVO 14 d. 10:30 v.r. Nepriklausomybės Kovo 11-sios šventės Mišios Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje.

KOVO 14 d. sekmadienį 11:00 v.r. tuojau po mišių įvyks tradicinė **Kaziuko mugė** - Dievo Motinos parapijos salėse. Rengia Clevelando skautija.

KOVO 27 d., šeštadienį, 6:00 v.v. Lietuvos Karo akademijos vyrų choro “Kariūnas” koncertas, rengiamas Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje.

BALANDŽIO 18 d. 11:30 v.r. Atvelykio stalas Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 2 d. Clevelando Ateitininkų Šeimos šventė Dievo Motinos parapijoje. Šv. Mišios 10:00 v.r., akademija 11:30 v.r. Rengia Ateities klubas.

GEGUŽĖS 9 d. 11:30 v.r. Motinos dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 31 d. 8:30v.r. Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios ir pusryčiai. Rengia Katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

BIRŽELIO 20 d. 11:30 Tėvų dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

RUGSĖJO 12 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

SPALIO 9 d. 5:30 v.p.p. Sergančių patepimo mišios Šv. Jurgio bažnyčioje.

LAPKRIČIO 14 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

LAIŠKAI REDAKCIJAI

Aš buvau Lietuvoje, todėl užsitęsė mokėjimas, bet labai ačiū už laikraštį.

Nagrodecki Danutė, Woodbridge VA

Gerbiamieji! “Dirvą” skaičiau, berods, nuo 1949-50 metų. Dėl susiklosčiusių finansinių ir “jaunėjimo” problemų (taipgi Kazragytės pliauškalai) priverstas sustabdyti tolimesnį “Dirvos” prenumeravimą. Sėkmės!

Jūsų V. Žebertavičius, Chipley, FL

Mielieji,
Nepailskit, būkit sveiki ir sėkmės 2004 metų kelionėj.
E. Sluder, Centennial, CO

Gaila, bet man neapsimoka atnaujinti Jūsų pakeltos prenumeratos, kai neturite net savo redaktoriaus.
K. Šidlauskas, St. Pete Beach, FL
(Adm. pastaba: **Dirvą leidžia redakcinė kolegija**)

“Dirvos” Redakcijai su pagarba ir linkėjimais.
K.Barėnas, London, Great Britain

■ Rezidentai gaus 850 litų stipendiją

Visi Lietuvos valstybės biudžeto lėšomis studijuojantys rezidentai nuo rugpjūčio 1 d. gaus 6,8 minimalaus gyvenimo lygio (MGL) dydžio - šiuo metu 850 litų - rezidentų stipendiją. Rezidentų stipendija bus mokama visą rezidentūros laikotarpį, bet ne ilgiau nei teisės aktais nustatyta rezidentūros, kurioje studijuoja rezidentas, trukmė. Rezidentų stipendijų mokėjimo tvarką universitete nustato universiteto rezidentūros reglamentas.

Vadovaujantis Aukštojo mokslo įstatymu, rezidentūra - tai trečiosios pakopos universitetinės studijos, skirtos rengti praktinei veiklai specialistus, įgijusius Vyriausybės nustatytą studijų krypties kvalifikaciją.

A. † A.

PRANAS DAMIJONAITIS

88 metų mirė vasario 20, 2004,
Ormond Beach, Floridoj. Žinomų giminių Amerikoje
neturėjo. Lietuvoje likę seserų vaikai.

*Liūdi Romas Subačius su šeima ir
Natalija Subatienė ir draugai*

A. † A.

JADVYGAI GEČIAUSKIENEI

mirus,

reiškiame giliausią užuojautą sūnui,
JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos buv.
pirmininkui ALGIMANTUI GEČIUI,
jo žmonai TERESEI, dukroms dr. GINTAREI
GEČYTEI ir AUŠRAI GEČYTEI su šeimomis.

*JAV Lietuvių Bendruomenės
New Yorko apygarda*

SPORTAS

“ŽAIBO DIENA 2004”

Tradicinė Clevelando LSK “Žaibo diena 2004”, metinis renginys - balius įvyks š.m. kovo 6 d., šeštadienį, Slovenian Society Home, “Recher Hall”, 20713 Recher Ave., Euclid, Ohio. Durys atviros nuo 6:30 val. vak. Jūsų lauks kokteiliai, skani vakarienė ir “Vakaras žirgų lenktynėse” - “Evening at the Races” - video improvizuotos lenktynės, kur bus proga išbandyti laimę lažybose. “Post Time” - 8:00 PM. Po to seks muzika, šokiai... Pelnas skiriamas LSK Žaibo metinei sportinei veiklai paremti. Dėl platesnės informacijos - teirautis pas Vidą Tatarūną, tel. 440-209-0440.

Pokylis metu į LSK Žaibo “Hall of Fame” (sportui nusipelnusių Žaibo narių ratelį) bus įvesdintas naujas narys - Leonardas Kedys. Jis, 58 metų, iškilus LSK Žaibo krepšininkas ir krepšinio treneris ilgus metus. Vėliau labai aktyviai įsijungė ir į tinklinį kaip žaidėjas ir kaip treneris. Reiškėsi ir lengvojoje atletikoje, ypač ilgų nuotolių bėgime. Šv. Juozupo gimnazijos auklėtinis, kur priklausė krepšinio komandai, būdamas jos kapitonu. Taipogi priklausė Cross-Country komandai, pasireiškęs kaip vienas iš geriausių bėgikų. Leonardas ilgus metus darbavosi Žaibo administracijoje, eidamas įvairias pareigas klubo valdyboje, krepšinio sekcijoje bei talkinin-

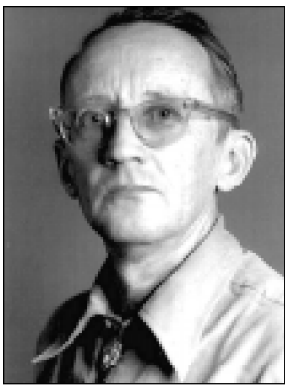
kaudamas įvairiuose renginiuose. Būdamas sporto teoretikas bei sportiškumo ideologijos puoselėtojas nuolatos propagavo savo auklėtiniams bei kolegoms sveiko supratimo apie sportą sąvoką

Žaibo “Hall of Fame” įsteig-ta 2000 m. Iki šiol įvesdinti yra 6 nariai: Algirdas Bielskus - 2000 m.; Rytas Babickas (miręs 1987 m.), Juozas Kijauskas ir Vytenis Čiurlionis - 2001 m.; Aušra Barzdukaitė-Babickienė - 2002m.; Rita Čyvaitė-Kliorienė - 2003 m.

Orchidėja Clevelando Rockefeller parko šiltnamyje.

G.Juškeno nuotr.

Gerardas Juškėnas

VISI KELIAI VEDA KAZIUKO MUGĖN!

Vasario mėn. Clevelando skautų Pilėnų tuntininkas v.s. R.Belzinskas išsiuntinėjo skautams ir jų tėvams artimiausios skautiškos veiklos planą.

Kas pirmadienį 7:00 - 8:30 val. vakaro šaukiamos vienetų sueigos Dievo Motinos parapijos salėje. Šios sueigos yra skiriamos ruošti Kaziuko mugę, jos atidarymui ir lauželiui.

Kovo 13 d., šeštadienį, bus mugės ruošos darbai virtuvėje ir salėje. Kovo 14 d. tunto nariai su tvarkingom uniformom renkasi salės priebutyje 9:45 val. ryto. Visi dalyvaus Mišiose. Po to skautės ir skautai grįš salėn mugės atidarymui. Mugė bus baigiama maždaug 1:00 val. p.p. su lauželiu ir loterija. Nuo mažiausio iki vyriausio brolio visi atliks jiems skirtas pareigas. Prie kiekvieno dr. vės stalo bus tvarkaraštis. Vyresni skautai ir sk. vyčiai kviečiami ilgiau pasilikti po mugės salei sutvarkyti.

Kovo 15 d., pirmadienį, nebus vienetų sueigų. Kovo 22 d. sueigos vyks įprasta tvarka.

Skautiškas atžalynas laukia jūsų visų Kaziuko mugėje kovo 14 d. Jų tiek daug plušta - dabar jūsų eilė tai pamatyti, įvertinti ir vėl stebėti, kaip jų gretos trankiai sueis Dievo Motinos parapijos salėn.

JURGINĖS PADANGĖJE

Šaltą vasario 15 d. sekmadienį iš Clevelando apylinkių suvažiavo lietuviai į Šv. Jurgio bažnyčią minėti Lietuvos nepriklausomybės šventę.

Klebonas kun. Juozas Bacevičius, nors ir sužeista ranka, aukojo šv. Mišias. Jam padėjo dalindamas komunią svečias kun. Wm. Mačiulis kuris dirbo Japonijos misijoje 30 m. Klebono pamokslas buvo skirtas šventei, kurią minėjo lietuviai visame pasaulyje. Mišių nuotaiką kėlė Marytės Hidgins vedamos choro giesmės, o pabaigoje Mišių giedotas Lietuvos Himnas daug kam išspaudė ašarą.

Prie kavutės salėje visus pavaišino skaniais kepiniais Aušra Babickienė ir Jadvyga Kliorienė. Čia neužgaišta, nes visi nuskubėjo į Lietuvų namus Lietuvos nepriklausomybės minėjimui.

Sausio 27 d. klebonas kun. J. Bacevičius paslydo kieme ir krisdamas užgavo ranką. Nuo to laiko savaitės dienomis nebuvo aukojamos Mišios. Pelenų dieną jis vėl pradėjo kasdien aukoti Mišias. Laikinais atidėtos Mišios bus aukojamos ateinančiais mėnesiais.

Jurginė vėl dairosi papildomų talkininkų, kurie padėtų praveisti Bingo lošimus. Virtuvėje tektų talkininkauti 5:00 - 8:30 val. vakaro, bei Bingo pundus platinti 5:00 - 7:30 v.v. Bingo lošimo pelnas yra labai svarbus parapijos veiklai. Galintieji padėti prie šių lošimų, prašomi kreiptis į kleboną.

2004-tiems metams Šv. Jurgio parapijos tarybai vadovauti išrinkti pareigūnai: Stephen Kristoff - pirmininkas, Antanas Bacevičius - vicepirmininkas, Rūta Degutienė - sekretorė ir Algirdas Matulionis - išdininkas. Tarybos posėdžiai yra šaukiami kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį salėje po 10:30 val. Mišių.

VANAGAS MEDŽIOJA GEGNĖSE

Vasario 21 d. Clevelando dienraštis *The Plain Dealer* pirmame puslapyje pranešė vanago viešnagę North Olmsted mieste - Home Depot prekybosvietėje. Tenai pastato gegnėse (25 pėdų aukštyje) įsikūrė karveliai. Jie skraido tarp prekyboslentynų. Maisto jiems ten netrūksta, nes randa paukščių lesalo plastikinius maišus (po 7.48 dol.), kuriuos snapais praduria lesdami. O atsigeria iš laistymo įtaisų gėlėms. Prekyvietės vidun jie patenka skridami pro duris, kurios automatiškai jiems skrendant atsidaro. Tie karveliai pradėjo įkylėti žmonėms, nes dažnai

“bombarduoja” žmones savo “krituliais”. Nuostabu, bet pati gamta atsiuntė gelbėtoją. Į tą prekyvietę atskrido vanagas, kuris išskėstais sparnais sklėsdamas pagauna karvelį ir, nutūpęs viršutinėje lentynoje, jį sudrasko - lieka tik plunksnos ir kojos. Anot ten dirbančiųjų, vanagas yra švarus ir tvarkingas.

Daug žmonių dabar lanko tą parduotuvę ne pirkti įrankius ar trašas, bet tik stebėti medžiojantį vanagą. Jo zoologinis vardas - Cooper's Hawk (*Accipiter cooperii*), pagal William Cooper (1797-1864 m.), Amerikos paukščių tyrinėtoją. O Home Depot žiūrovai pavadino tą plėšrųjį paukštį Henrietta Hawk.

Kalėdinis kaktusas (*Zygocactus truncatus*) - daugelio mėgiamas kambarinis augalas. Žydi žiemą. Mūsų kaktusėlis šiemet pražydo Valentino dieną - vasario 14 d., o buvo metų kada jis žydėdavo Advento pradžioje.

G.Juškėno nuotr.

Patria Imports

We Sell Koldumai
Gourmet Deli Meats & Breads
Imported Condiments & Foods
Wines, Beer & Waters
Candies, Gifts and More!
794 East 185th St. • 216-531-6720

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą rūdėsio valandoje.
Didelė aliečių automobiliams pastatyti.